

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petty sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólár sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELKÖLCS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Kedd, augusztus 11.

Mai számunk főbb közleményei:

- Veséreltek: Jön a király!**
- A kormány lemondása.**
- A pápa koronázása.**
- Makó város közgyűlése.**
- Merénylet Combes ellen.**
- A válság eseményei.**
- Agyonvert asszonyok ábrája.**
- A hegyaljai meteos vasút.**
- Agyonlőtt milliionos.**
- Öngyilkosság a kapu alatt.**
- A mineriták nagygyűlése.**
- Kossuth és Janku.**
- Az elmaradt színháziadás.**
- Tárcs: Izzalmas nyár.**
- Régiény-Csarnok: A töltek kineve. Irta: Ritt Gyula.**

Jön a király!

Arad, augusztus 10.

Khuen-Héderváry gróf ma hallatta a magyar képviselőházban hattyudalát. Mindjárt az ülés elején szólásra emelkedett s feszült várakozás közt hidegen, fagyosan, már a mint ő nyilatkozni szokott, bejelentette, hogy a királynak kegyesen tudomásul venni méltóztatott a kabinet lemondását. A kormánynak szándéka volt ugyan — ugymond — az országot a törvényen kívüli állapotból békés eszközökkel kiszabadítani, volt is erre kezdetben teljes reménysége, ez a remény azonban nemsokára eloszlott, minek következtében a kor-

mány befejezettnek tekinti misszióját és a konzekvenciákat levonva, visszalépett stb.

Csöndben, minden nagyobb emóció keltése nélkül hangzottak el ezek a rezignáló szavak. A képviselők nem a beszéd tartalmát figyelték, mert az már az ujság ingerével egyáltalán nem hatott, miután arra mindenki el volt készülve — hanem figyelték a lemondott miniszterelnök arcát, a mely alig egy árnyalattal volt halványabb a szokottnál ebben a történelmi pillanatban. Mintha nem is magáról beszélné, mintha nem a saját politikájának halotti beszédét deklamálná el a magyar nemzet képviselői előtt. Ércetlen, megindulás nélkül való hangon, szinte nyersen beszélt, oly ember benyomását keltve, a ki igen messze áll tőlünk, szívüinktől, érzéseinktől, aki valami nagyon nem is hederített rá soha, hogy ezt a szívet, ezt az érzést megszerezze s a kinek tökéletesen mindegy, mit hoz erre a szegény országra a legközelebbi jövő. Szóval Khuen-Héderváry gróf, a horvát bán volt ő ma is, egész teljességében, a mint idegenből ide jött hozzánk s a mint most idegenül távozik.

Am a bán tovább beszélt s a mit szintelen nyilatkozatához befejezőnek egész váratlanul mondott: arra felcsillantak, tűzbe gyultak a szemek, megdobbantak a szívek s zugó éljen-riadal hömpölygött végig a parlament nagytermén. Olyan éljen,

riadal, melyhez hasonlót a bán soha nem hallott s nem fog hallani Zsivió-országban sem, ahol pedig eléggé otthon van.

A bán ezeket mondta. Midőn még a Házat arra kérem, hogy a kormányváltás megoldásáig üléseit függessze fel, egyuttal jelentem, hogy *Ő Felsége a király a legközelebbi napokban a válság elintézése végett Budapestre jön.*

Ez a néhány szó okozta az örömrizaldalmat. Éljen a király! — ettől a viharos kiáltástól rengett percekig a Ház. Eljenzett, tapsolt a pártok minden árnyalata, a szélsőbal legjobban, de maga a kormánypárt is.

A bán pedig állott az éljenek közt sziklaszilárdan, rendületlenül. Még az sem ütött szöveget a fejébe, honnét ez a hirtelen loyális nekibuzdulás, ez a viharos lelkesedés. Talán nem is értette, vagy nem akarta megérteni . . .

Pedig hát nem közönséges dolog nekünk, magyaroknak, a mit Héderváry ma tudtul adott. A király megszakitja ischli üdülését s Budapestre jön, haza jön, magyar fővárosában oldja meg a válságot. Ezuttal nem hivatja a Felség Bécsbe a magyar politikai élet befolyásosabb férfiai, hogy segítsenek megoldani azt a veszedelmes és végzetes csomót, melyet ugyancsak Bécsben kötözött és bogozott a fekete gyűlölség, a sárga irigység. Ide jön a budai királyi palotába, ahol köze-

Izzalmas nyár.

— Néhány szó az „uborkaszazon”-ról. —

Az emberiségnek az a része, amelyik nem ujságíró, nyár elején szépen összecsomagoitja a holmiját és elutazott nyaralni. Tolsó pillanatban mindenkinek eszébe jutott:

— Hopp, az ujságot majd elfelejtettük! Hogy küldjék utánuk. Mert igaz, nyáron nincs sok ujság, de jobb híján az ember csak újra elolvassa, hogy Fiumében megint megjelent a cápa, hogy ne nyaraljunk külföldön, hogy pártoljuk a honi fürdőket, hogy a fiaink számára jól válaszszuk meg pályájukat és így tovább, ahogy már ezek a notóriusan nyári témák következenek. Az ember önkéntelenül ásit és Szent Uborkára gondol, a nyári események e lusta patronusára.

Helyes. Mi pedig összeállítottunk egy kis statisztikát arról, hogy hát — eltekintve néhány érdekes helyi eseménytől — mily „kevés” ujság is volt ezen a nyáron.

A nagy szenzációkat már május vezette be. A májusi események azonban aprók. Hogy beköszöntött az exlex, hogy Szalonikiben rettenetes vérfürdőket rendeztek, hogy Horvátországban majdnem forradalom ütött ki —: ugyan ki venné ezeket szenzáció számba!

Jött azonban a június s mindjárt az első napján Micsinai elsikkasztott százezer koronát. Talán nem is az ősszes nagyságra tette, hanem a sikkasztás körülményei, hogy az esemény óriási érdeklődést keltett. Azonközben, hogy hajszolták, mellesleg elítélték Kormos kuriai bírót, s már éppen arra gondolt mindenki, hogy

no, most megkezdődik a nyári eseménytelen-ség, mikor egyszerre bombát vetettek Európába: Belgrádban lemészárolták az egész királyi családot. Sándor királyt, Draga királynét, a minisztereket! Ez volt aztán az esemény! Elfoghatták már Micsinait, az ördög sem törődött vele. A véres éjszaka minden érdeklődést lefoglalt maga iránt. A részleteiből hetekig ellehetett volna élni. De nem így történt. Javában érkeztek a szerb szenzációk, mikor június 15-én, délután, megszólalt a redakció telefonja: „Merénylet a király ellen.” Hál’ Istennek, a dologból nem lett nagyobb baj, de hogy az ujságíró nyugalma azért ne legyen tulságosan nagy: ugyan ez éjszakán jelentették, hogy — a pápa haldoklik.

A honi eseményekről nem is szoltunk. Pedig közbe javában folyt az obstrukció és június 16-ikán kormányválság lett belőle. Szóll Kálmán lemondott és június 17-én jött az új ember, Tisza István gróf. És június 19-én már Tisza István is megbukott.

Huszonnegyedikén jelent meg Khuen-Héderváry neve először az ujságban, mint miniszterelnök-jelölté. Közbe, hogy az ember ki ne pihenhesse magát, azt jelentették, hogy a szultán ellen merényletet követte el, megfosztották a trónjától. A hír nem volt igaz, de ez nem változtat azon a tényen, hogy aznapra föl-izgathatta a fantáziát.

Azután megindultak a tárgyalások a függetlenségiék és Khuen között. „Nincs megegyezés”, „van megegyezés” vagy 4 napon keresztül ez izgathatta az érdeklődést. Végül megegyeztek. Június 26-án Fejérváry leköszönt. S

most: hogyan lesz a kabinettel? Kik lesznek a tagjai? Aztán megalakult a kabinet, s 30-án hatalmas viharok közt bemutatkozhatott Khuen-Héderváry kormánya.

Ezzel megkezdődött július hónapja. Szépen kezdődött. A függetlenségiék összekülönböztek. Folytatódik-e az obstrukció, vagy Kossuth le-szerelési álláspontja győz? Kossuth lemond az elnökségről, a „harciasok” kilépnek a pártból. Senkisé tudja, mi lesz? S hogy az érdeklődés ne egy irányban összpontosuljon: július 6-án megjön az első komoly hír a pápa haldoklásáról.

A függetlenségiék ideiglenesen Kossuthnak adnak igazat. És ekkor, néhány napra, a pápa egymaga köti le az érdeklődést. „Jobban van”, „rosszabbul van”, „fölvette az utolsó kenetet”, „súlyos műtétet végeztek rajta”, — így váltakozik ez ama vasárnapig, amelyen Barabás Béla megtartja véres nagyváradi beszámolóját. Másnap a következő szenzációkkal volt teli az ujság: Az obstrukciót folytatják. Vihar a Házban a nagyváradi eseményekért. Dinamit-merényletek Zágrábban. A pápa haldoklik.

Napokig tartott a pápa haldoklása, és az „inspekciós” ujságírók tudnának azokról az izgalmakról beszélni, amelyekkel a pápáról szóló híreket várták. Mikor jön meg a halál híre. Lapzárta után? Hajnalban? Mikor. Július 21-én meghalt a szent atya. Két napot az ő halálának részletei foglaltak le maguknak.

Azután újra a hazai események léptek előtérbe. Huszonharmadikán Apponyi „nagy beszéde”; 24-én Ugroné. Huszontödödikén már ar-

lébb érzi a magyarok szívverését a király keze s biztosa ban megtalálja az igazi, a helyes megoldást.

Ugy tudjuk, eredetileg is voltak tervek arra, hogy a Felső Budapestre jön, ám e tervet a király környezetében mindenáron el akarták ejteni. Bécsi lapok híradása révén köztudomású lett, hogy a király Ischlből az osztrák fővárosba megy s oda rendeli meghallgatásra a magyar államférfiakat. A mi annyit jelent, hogy az osztrák befolyás ezuttal is érvényesülni készült. Benfentes udvari emberek, irántunk ellenséges érülettel viselkedő bécsi politikusok akarták irányítani a Felső elhatározását. Olyan politikusok, akik nem értik meg a magyar nemzet immár elodázhatatlan kívánalmainak fontosságát, vagy nagyon is értik és éppen ezért akarták ravasz utakra fordítani tőlünk a király bölcsességét, szívének jóságát, atyai neemes indulatait.

A Felső ur azonban tultette magát az osztrák intrikusok sötét cseliszövényein. Tisztán, egyenesen, őszintén akar látni, tudni mindent, a mily tiszta, egyenes és őszinte az ő gondolkodása. Lejön hát hű magyarjai közé s idegen befolyások gyámkodása alól mekten hallgatja meg bajunkat, panaszunkat, óhajunkat, nemzeti kívánalmainkat. Nem kell neki Potemkin-fal, sem céltalan experimentálás: bele akar látni leplezetlenül saját jóságos szemével a bajok legmélyébe, a zürzavaros helyzet boszorkány konyhájának összegubancolt titkaiba s úgy dönteni, úgy határozni, úgy oldani meg a kinos, a mindenkire egyaránt deprimáló helyzetet, a mint azt magyar államférfiak magyar szívvvel eléje tárt őszinte szavaiból s a dolgok igaz megismeréséből kialakult impressziók az ő bölcsességének tanácsolják.

Ezért becses, ezért örvendetes nekünk, hogy a Felső most, a nehéz napok alatt, Budapestre jön. Utjának fontosságát átérzi az egész nemzet, a mely nem sötét

ról szólnak a hírek, hogy ki lesz az új pápa? Huszonhatodikán érkezik az első hír a bilei rettenetes katasztrófáról. Huszonhetedikén Apponyinak Rákóczi-ról szóló kassai beszéde a nap eseménye. Huszonnyolcadikán hiteles részletek érkeznek a bilei szerencsétlenségről. Másnap óriási vihar volt a Házban a katasztrófáról. Majd ismét szenzációs részletek érkeznek Komáromból, de mire ezek megjelentek, az érdeklődést már a 30 iki események foglalták le. Az éjfélig tartó ülés, a megvesztegetések, a hallatlan botrányok. Másnap kipa tant a titok: Szápáry László a megvesztegető. És ettől fogva úgy torlódnak az események, hogy az szinte példátlan.

Augusztus 1-én összeül a parlamentáris bizottság és tárgyalásai oly érdekesekek, hogy mellettük a horvát miniszter lemondását szinte észre sem veszik. Az emberek mind az kérdezik: Kiről derül ki, az új emberről, hogy az affériben része van? Khuen megjelenik a bizottság előtt. Beismerés-e a vallomása? Vagy nem tudott a megvesztegetésről? Az embereknek még elmélkedésre sincs idejük, máris itt van az ischl-i ut. Közbe mellesleg megválasztják az új pápát. De ki törődhetik most ezzel? Megbukott-e a kormány? Vagy feloszlatják-e a Házat? Vagy mi lesz! Augusztus 7-én bizonyosra vehető, hogy Khuen megbukott. Ma bejelentette a Házban, hogy lemond s a lemondást elfogadta a király. Mi lesz még, mi lesz ezen a nyáron?

Es ennyi esemény után talán nem is jogosulatlan amaz újságról írás: — Uram Isten, enned, hogy vége legyen már az „uborka szezonnak“!

aggódással, de a megnyugvás tiszta bizalmával néz immár a helyze kialakulása elé. Es a mint megérkezik a Felső ur, hogy itthon, az ő hű magyarjai közt rendbe hozza a dolgok menetét: százezrek ajakán csendül fel újból a zsolozsma szerű szöveg: Éljen a király, a bölcs, a jóságos király!

A kormány lemondása.

(A lemondás bejelentése a Házban.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítár: —

Budapest, augusztus 10.

A képviselőházat már kora reggel valóságos ostrom alá vette a közönség. Mindenki jegyet kért és jegyért könyörgött és ugyan volt dolguk a Házba siető képviselőknak, hogy megszabaduljanak a zaklatástól. Mert a legjobb akarattal sem lehetett jegyet kapni.

A folyosók is korán megteltek képviselőkkel, újságírókkal. Élénk feltűnést keltett egy kis csoport tanácskozása: Lukács László pénzügyminiszter Kossuth Ferenczel és Polányi Gézával egy sarokban félrevonulva, hosszabban értekeztek. Ebből a be nem avatottak messze menő kombinációkba bocsátkoztak. Lukács Lászlót jelölték miniszterelnöknek, mint a ki mielőtt designálva lenne, megbeszélni kívánja az ellenzékkel a béke feltételeit. Ennek pillanat alatt híre támadt és rövidesen váltótlanak bizonyult. Kiderült ugyanis, hogy Lukács pénzügyminiszter csupán a mai ülés menetéről beszélgetett az ellenzék ez idő szerinti vezérférfiaival. És elöve elhatározták, hogy az ülésnek sima lefolyása lesz. A miniszterelnök rövid kijelentést tesz és az ellenzékiek szintén röviden reflektálnak.

Ezen közben mult az idő, háromnegyed 11 is elmúlt, az elnökség még mindig nem mutatkozott. Végre kevéssel 11 előtt jelent meg Apponyi Albert gróf az elnöki emelvényen. Nagy mozgás, élénkség között gyűltek be a képviselők, majd a miniszterek is. Tomasics Miklós, a horvát miniszter is a miniszteri székbe ült.

Egész sereg formalitáson kellett tulesni, a mig a Ház türelmetlensége közepette végre felállott Khuen-Héderváry gróf, hogy a kormány lemondását bejelentse. Az ellenzék a király mellett tüntetett a beszéd közben, különben csendesen viselkedett. A mikor azonban Héderváry bejelentette, hogy a király Magyarországra érkezik a válság elintézésére, általános éljenzés támadt.

A miniszterelnökhöz beszéde után odajárult a szabadelpvűpárt. Héderváry gróf a párt mindenik tagjával kezét szorított és vidáman mosolyogva, beszélgetett többekkel. A képviselők még sokáig együtt maradtak a folyosón.

Részletes tudósításunk itt következik:

(A vizsgáló-bizottság jelentése.)

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök, Lukács László, Wlassics Gyula, Kolossváry Dezső, Piósz Sándor, Darányi I. nac és Láng Lajos miniszterek.

Elnök az ülést megnyitja. A mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítik.

Elnök jelentést tesz a parlamentári bizottság elnökének szóbeli jelentése alapján arról, hogy a bizottság a vizsgálati eljárást befejezte, előadóját megválasztotta és jelentéstétellel is megbizta. A jelentést annak idején a Ház elé terjesztik.

A Ház ezt tudomásul veszi.

Elnök jelent, hogy X. Pius pápa megválasztása alkalmával a budavári Matyás templomban istentisztelet volt, a melyen a kor-

mány és az elnökség képviseltette m. át. Jeleni továbbá, hogy a főváros Deák Ferenc századik születésnapjára alkalmból ünnepejt rendez októberben és erre az ünnepejre a képviselőházat is meghívja.

Nyegre László jegyző felolvassa a választ váro interpellációkat.

(Tomasics összehírdetlensége.)

Elnök jelent, hogy Andrássy Tivadar, mint az összehírdetlenségi bizottság elnöke benyújtotta jelentését Tomasics Miklós összehírdetlenségi ügyében.

Endrey Gyula jegyző felolvassa a jelentést, amely szerint a bizottság az összehírdetlenséget kimondotta.

Szöts Pál jegyző a külön véleményt olvassa fel, a mely szerint Tomasicsnak nem kell lemondania képviselői állásáról, mert az nem összehírdetlenségi miniszteri kinevezéssel. A jelentést tudomásul veszik.

Elnök jelent, hogy ő Felsőének e hó 18-án lesz a születésnapja. Miután nem bizonyos, hogy a Háznak addig ülése lesz, javasolja, hogy a Ház üdvözlétet tolm csolja a korona előtt. (Általános éljenzés.)

(A kormány lemond.)

Elnök: A miniszterelnök ur óhajt nyilatkozni.

Khuen Héderváry gróf miniszterelnök: A mikor állását eloglalta, jelezte, hogy a kormány feladatait tüzte ki a parlamentari rend helyreállítását és a költségvetésen kívüli állapot megszüntetését. Ezt a feladatát úgy vélte teljesíthetőnek, hogy a felemelt ujoncjutalékról szóló javaslatot felfüggeszti és csak a rendes ujoncjutalékot kéri a parlamenttől. Így vélte az akadályokat leküzdent abban a reményben, hogy így sikerülni fog a parlamentari rend helyreállítása. A kormány ezen szándékát az első percben teljes siker kecsegtette, később azonban a reménység felére szállott le, majd végül a siker minden reménye teljesen elenyészett. A kormány látva, hogy célját el nem érheti, hogy ugyanis a békés kivezető utat megtalálja, egyértelműleg elhatározta, hogy misszióját befejezetlenség tekinteti és hazafias kötelességének tartotta lemondani és misszióját ő felsőge kezébe visszaadni. A kormány lemondásáról ő felsőgének szóbeli jelentést tett és ő felsőge ezt kegyesen elfogadta.

Felkiáltások a szélbalon: Éljen a király! Éljen!

Zajos felkiáltások jobbról: Halljuk! Halljuk! A szélsőbal újra élteti a királyt.

Khuen Héderváry gróf miniszterelnök: A lemondás formai elintézését ő felsőge későbbre tartotta fenn. Javasolja a Háznak, hogy addig, a mig az új kormány megalakul, üléseit függeszse fel. (Helyeslés.) Jelemti egyben, hogy ő felsőge a válság elintézésére legközelebb Magyarországra érkezik. (Zajos éljenzés.)

Zajos felkiáltások: Éljen a király! (Éljenzés. Taps.)

Holló Lajos (tapsol): Ugy is kell! Itt kell elintézni a válságot.

Elnök határozatilag kimondja, hogy az új kormány megalakulásáig üléseit a Ház elnapolja. (Helyeslés.)

A jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

A macedon forradalom.

Konstantinápoly, augusztus 10. A portának az osztrák magyar és az orosz nagykövetséghez tegnap intézett jelentései szerint a macedon komiték tagjai e hó 8-án szétrombolták az Okridából Monasztirba vezető táviróvonalat és négy hidat. A környék fegyverfogható lakossága a hegységbe menekült és csatlakozott a bandákhoz. Szírolában, Okridától két és fél órányira, e hó 8-án hat órahosszat tartó ütközet volt egy bandával. A komiték 146 tagja vesztette ebben az ütközetben életét. A banda maradványa elmenekült, miután felgyújtotta a falut. Treniste és Mesoviste mellett szintén voltak csatározások a bandákkal. Ezekben a komiték 12 tagját, közöttük egy hírhedt bandafőnököt öltek meg. Dirnjében a komitébandák

200 főnyi katonaságot tartanak körülzárva. A helyszínére csapaterősítéseket küldöttek. Okridában nyugalom van. Az ottani mohamedánok, mint minden esetben, ezuttal sem vettek részt a komitébándák elleni harcokban. A három vilajet néhány vidékéről a mohamedánok és görögök a portáboz panaszoktól táviratokat intéztek a komiték tagjainak erőszakos tettei miatt.

A kievi sztrájk.

Kiev, augusztus 10. A közúti vasúti forgalmat ismét megkezdték. A pékműhelyek legnagyobb része zárva maradt, mivel a munkások sztrájkba léptek. Az utcán kozákok és gyalogos katonák csapatát vonulnak át. A munkások csoportosulásai ellen szigorú intézkedések történtek. A korcsmák zárva vannak.

A pápa koronázása.

(Ünnep a Vatikánban.)

Arad, augusztus 10.

Rómából táviratozzák, hogy ott vasárnap reggel fél 9 órakor kezdődött a Szent Péter bazilikában X. Pius pápa koronázásának ünnepies szertartása.

Az ünnepen vagy 50,000 ember volt jelen. A templom előtt csapatok voltak felállítva, hogy az oda tördülő tömeg közt fenntartsák a rendet. A pápa, a biborosok, udvari méltóságok és nemes testőrök kíséretében fél 9 órakor gyalog ment a bazilika portikusába, ahol a Porta Santa előtt trón volt felállítva. A pápa helyet foglalt a trónon, mire a káptalant s a papságot lábcsokra bocsátotta, míg a Sixtus-kápolna énekesei a „Tu es Petrus“-t énekelték. A pápa ezután a sedia gestatoriára szállt és pálmalegyező-hordozóktól körülvéve, miközben a papok, méltóságok és biborosok előtte haladtak, fél 10 órakor a főkapunál bevonult a bazilikába. A menet ezután a Kelemen kápolnába vonult, ahol egy másik trón volt felállítva. A pápa helyet foglalt a trónon és erőteljes és tiszta hangon ünnepies áldást osztott a népre. Ezután a pápa misét celebrált. Egy ceremóniárus azután háromszor egy-egy kis csomó kócot égetett el, mondván:

— Pater Sancte, sic transit gloria mundi!

Az urfelmutatásnál a kupa magasságából az ezüst trombiták harsantak fel, a testőrség térdre borult, a tömeg ájtatos csendben maradt. A pápa azután ismét a trónon foglalt helyet s megáldozott. A mise után a pápa ismét a sedia gestatoriára szállt és egy gyönyörű menyegző mellett az oltár előtt a célra emelt emelvényre vitette magát. Itt a biborosok doyenje imákat mondott az új pápáért. Egy biboros diakon levette a pápa fejéről a mitrát és Macchi biboros diakon emelt hangon mondva a koronázó formulát, a szent atya fejére helyezte a tiarát. Végül a pápa hangosan olvasott néhány imát, azután felállott és pápai áldást osztott az egybegyűltekre.

A szertartás kezdetén a szent atyán mély megindulás látszott, melyen az ünnepség további folyamán erőt vett.

A triregnum, amellyel a pápát megkoronázták, aranyból és ezüsből állott és gazdagon volt ékesítve értékes drágakövekkel.

Midőn a pápa a szertartás végén áldást osztott, a néptömeg ismételte az Ament és épp úgy, mint a koronázás pillanatában, lelkesült ovációkban tört ki.

A szertartás hosszú tartama és az uralkodó hőség következtében a közönség egy része elhagyta a bazilikát, de a távozók helyébe mindannyiszor mások jöttek be. Délben azonban lehetetlenné vált a közlekedés a bazilikában.

Makó város közgyűlése.

(Az államosítás bajai. — Az állategészségügyre nem adnak pénzt. — Nem kell aszfalt. — A színház segélye. — A tanácsjegyző személyi pótléka.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Makó, augusztus 10.

Makó város képviselőtestülete ma délelőtt tartotta meg augusztus havi rendes közgyűlést. A gyűlésen néhány fontosabb tárgy is volt s míg ezeken hamar átestek a képviselők, az apróbb s jelentéktelenebb dolgok felett olyan hosszasan eldiskuráltak, hogy a tárgyak jó nagy része átmaradt délutánra.

A gyűlésen Bakos Ferenc főjegyző, h. polgármester elnökölt s első tárgyként tudomásul vettek egy kereskedelmi miniszteri rendeletet, amely szerint mértékhiitelesítőül csak képesített embert lehet alkalmazni.

Az iskolák államosítása némi bajjal jár. A miniszter ugyanis nem akarja átvenni a város által egy-két év előtt épített új községi iskolát, mivel az nem a miniszter által leküldött terv szerint van építve. A tantermek kicsinyek, 60 tanuló is alig képesek befogadni, azonfelül a falak is gyengék. Az állandó választmány azt javasolja, hogy miután az államosítási szerződésben a miniszter átvételre kötelezte magát, a város ragaszkodjék az átvételhez.

Madzsar Gusztáv hozzájárulna a javaslat-hoz, de a városnak itt óvodája is van elhelyezve, amely az átvételnél hajlék nélkül maradna. Ez okból azt indítványozza, hogy a város ne ragaszkodjék az átadáshoz, hanem tartsa meg az épületet óvodának és ipariskolának, az állam pedig fizessen házbért, még pedig tantermenként 200 koronát.

Orbán Ignác is a Madzsar javaslata értelmében szólal fel, már most is nehéz az óvodának helyiséget bérelni.

A képviselő Madzsar Gusztáv indítványa értelmében határozott s bizottságot küldött ki, hogy vagy az elemi iskola két osztályának, vagy az óvodának ideiglenes elhelyezéséről gondoskodjék s az épületet nem adja át az államnak, hanem ott helyezi el az ipariskolát és az óvodát.

Sok baj volt ez évben az állatjárványok miatt is, úgy, hogy a határozások miatt teljesen elköltötték az állategészségügyre előirányzott 8 szeptet s a tanács 400 korona póthitelt kér.

Böröcsök Gergely nem ad semmit, minek költötték el a pénzt. A sok járványnak — szerinte — az állatorvosok az okai. A nevetséges felszólalás nyomán a képviselő is megtagadta a póthitelt.

A jövő évi közmunka költségelirányzatnál az ujonan kiépítendő aszfaltjárdák ügye keltett nagyobb vitát. A költségvetés 3—400 koronával kevesebb kiadást tüntet fel, mint a múlt évben s új aszfaltjárdára 6055 korona 44 fillér van előirányozva, amelynek felét azonban az érdekelte háztulajdonosok fizetik meg.

Böröcsök Gergely ezt a tételt törölni kéri, mert ő a várost és az adófizető polgárokat nem engedi újabb teherrel sújtani.

Hosszu vita keletkezett, amely azzal a határozattal végződött, hogy az előirányzott összegből nem aszfalt, hanem téglajárókat építenek s ha marad költség, azt a külső utak javítására fordítják.

A város 10 éven át évi 1000 korona segélyt szavazott meg az új színháznak, amely segélyt később átváltoztatta 450 000 darab téglára. A városi téglagyár kiadta a téglákat s miután üres a pénztára, a kiadásokat nem tudja fedezni, a téglá árában a 10.000 korona kiutalását kérte. Efelett is sokáig vitatkoztak, végül is azonban nagy nehezen kiutalványozták az összeget.

A délelőtti gyűlésen még Gera Sámuel tanácsjegyző személypótléka keltett nagyobb vitát. Úgy áll a dolog, hogy ezelőtt a járlatokat a jegyzők állították ki s mikor a képviselő ezt a rendfelfogalmazókra ruházta át, a város két jegyzőjének 4—400 korona személyi pótlékot adott a jövedelem csökkenés kárpótlásául. Fodor Mát, ás nyugdíjaztatása után Gera Sámuel lett a tanácsjegyző, aki szintén megkapta a pótlékot, mert ez benne maradt az ujonan készített szervezési szabályzatban is s

a számvevő beil esztette ezt a tételt a költségvetésbe. Hosszas vitát keltett ma a pótlék ügye. Böröcsök Gergely ellene beszél, mert a képviselő ezt sem akarta bevenni a szabályzatba. Ceeresnyés János főkapitány nem állítja, hogy helye van ennek a szabályzatban, de az igazság és méltányosság megkívánja, hogy a tanács tulterhelt jegyzője is megkapja azt a pótlékot, amit a másik jegyző élvez.

Kökényessy Géza szintén méltányosságból szavazza meg a pótlékot.

Bakos Ferenc h. polgármester szavazást rendelvén el, 24 szóval 23 ellen leszavazták a tanácsjegyző személyi pótlékát, az eddig felvert összeg visszatérítését azonban nem követelik.

Merénylet Combes ellen.

(A francia miniszterelnök életveszedelemben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 10.

Marseilleből ismét anarkista merényletről érkezik a hír. Ezuttal a francia miniszterelnök, Combes ellen dördült el a gyűlölködés fegyvere, de szerencsére nem találta a golyó. A merénylőt letartóztatták, de természetesen tagad. S hivatalos oldalról is azt jelentik, hogy a revolverlövés nem irányultak az ő kocsija ellen. Arra csak — paradicsomalmát dobta . . .

Szóval, szinte mértani pontossággal megújulnak a tett propagandája működésének a jelei. Nem feledtetik el, hogy a társadalom alatt, sötét kloákákban izzik a gyűlölet s folyton tátongó kráter, amelynek kitöréseit világraszóló megdöbbenések kísérik. Combes miniszterelnököt a jó sorsa megmentette. De vajjon ilyen szerencsések lesznek-e azok, akiknek a fejére az anarkia a jövőben mondja ki a halált?

Combest különben a franciaországi tanítók és tanítónők kongresszusa alkalmából érte a merénylet, melynek részleteit Marseille-ből a következő táviratok jelentik:

Egy Piccolo nevű olasz ember vasárnap két revolverlövést tett Combes miniszterelnök kocsijára. Senki sem sebesült meg. A merénylőt letartóztatták.

A Combes miniszterelnök elleni merénylet akkor történt, mikor a miniszterelnök a prefekturára hajtatott, még pedig a Toulonba vezető régi ut és a Rue St. Eloi keresztezésénél. A rendőrök rárohantak arra az egyénre, a kit a nézők a merénylőként megjelöltek. A merénylő, egy alacsony, zömök ember a halászköviseletében, kalap nélkül volt. A rendőrök közrefogták és csak nehezen tudták kiszabadítani a tömegből, a mely megakartta lenyelni. Elvitték a merénylet helyszínéről mintegy két kilométernyire levő prefekturára. Nem fejtett ki ellentállást és a prefektura egyik szobájában bilincseket tettek kezére. A kihallgatásnál Piccolo kijelentette, hogy 21 éves és a Rue des Trois Soleilsben lakik. Rosszul beszél franciául, erősen olaszos kiejtéssel. Hevesen tagadja az ellene emelt vádat, miközben könyekbe tör ki. A hatlövétű revolverben két töltényhüvelyt találtak. A revolvert öt tölténnyel volt megtöltve. Combes miniszterelnököt, aki a merénylő előtt érkezett a prefekturára, meleg ovációkban részesítették.

A hivatalos verzió tagadja, hogy a miniszterelnök ellen merényletet követtek volna el. A revolverlövés nem irányultak az ő kocsija ellen. A hivatalos vizsgálat szerint egy ember Combes miniszterelnök kocsijára egy paradicsomalmát dobott, amely a bakon ülő huszárt találta. A rendőrök üldözték azt az egyént, a kinek pájtásai igyekeztek őt megvédeni. Az utóbbiak egyike Piccolo, revolverlövéselőt tett.

Vagy száz méternyire volt a miniszterelnök kocsijától. Azt az egyént, aki a paradicsomot dobta és Piccolót letartóztatták, Piccolo részeg volt. Tagadja, hogy lőtt. A másik egyén, akit letartóztattak, *Dachino* Agostio 19 éves, olasz származású ember.

MULATSÁGOK

(=) A kurticsi önkéntes tűzoltó testület felszerelése javára augusztus hó 20-án az Altmann-féle nagyvendéglő kerthelyiségében Erdélyi Tóni aradi zenekara közreműködése mellett táncmulatsággal egybekötött jótékony célú műkedvelői színelőadást rendez. Helyárak: a színelőadásra első, második és harmadik sor 1 kor. 60 fill., negyedik, ötödik és hatodik sor 1 kor., a többi sor 60 fill., állóhely 40 fill. A táncmulatságra belépő-jegyek külön váltva személyenkint 1 kor. 20 fill., családjegy 3 kor., tűzoltók felét fizetik. A műkedvelők Gerő Károlynak *As uszai gyöngy* című népszínművét adják elő.

A válság eseményei.

(Ki lesz az új miniszterelnök?)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 10.

A politikai helyzet teljesen bizonytalan. Az érdekelt körökben élénk megbeszélés tárgyát képezi az a téma: *mi lesz a kibontakozás útja* s ezzel kapcsolatban a még nehezebb, még fogósabb kérdés: *ki lesz az új miniszterelnök?* Mások azt tárgyalják, vajjon mérvadó helyeken el fogják-e magukat határozni a *nemzeti engedmények* teljesítésére, melyeket a függetlenségi párt a parlamenti béke helyreállításának feltételül szabott? Epp úgy érdeklődnek az iránt, ki lesz az a férfi, a ki a nagy nehézségekkel szemben vállalkozni fog a megoldást megkísérteni, ha nem adják meg neki azon eszközöket, a melyek sikerrel biztatnának?

Ma úgy áll a dolog, hogy nem volna más engedmény, mint a magyar tiszték hazahelyezése, a magyar nyelv tanítása a magyar katonai iskolákban és a magyar nyelv behozatala a katonai büntető eljárásba; de még ez a tervzet sem ment keresztül a katonai körök birálatán és máris hallani, hogy a nyelv tanításának kérdését a katonai körök csak fokozatosan behozhatónak mondják. Maradna mindössze két engedmény, melyet jó lélekkel annak sem lehet mondani, mert a tiszték hazahelyezését a király már harmincöt évvel ezelőtt elrendelte és a büntető eljárás magyarosítása abszolút nem gyakorol befolyást a magyar hadsereg szellemére.

A magyar zászló és címer, az eskü a magyar alkotmányra és a magyar vezényleti nyelv továbbra is nyílt kérdések maradnak és talán az első kivételével, melyet most még ki lehet szorítani, valami általános, határidőhöz nem kötött ígéretekben fognak elveszni.

Nagyon népszerű és nagyon megbízható egyénnek kell lennie az új miniszterelnöknek, hogy ily könnyű podgyászszal induljon el az ügyek vezetésének nehéz útjára. Megnehezíti az utat, hogy legfel-

sőbb helyről még azt az utasítást is fogja kapni, hogy *augusztus hó végén okvetlen ujoncozni kell.* Miután a törvénytelen séget és erőszakot kizárták a jövő kormány politikájából, csak békés megegyezéssel lehet ilyen gyorsan kibontakozni a mostani helyzetből.

A korona bölcsességétől függ, hogy meg is találja a megfelelő férfit; szerencsére vannak még ilyen férfiak és így legalább megvan a lehetőség, hogy a mostani áldatlan viszonyoknak valahára végük fog szakadni.

A válság mai eseményeit a következő táviratok mondják el:

A király Budapestre jön.

A lemondott kormány, mint fővárosi tudósítónk értesül, okulva a mult kormányválságok elintézéséből és annak módjából, táviratilag azzal a kéréssel fordult a királyhoz, hogy a *mostani kormányválságot Magyarországon intézze el.*

Hir szerint a kormány erre vonatkozólag *három ízben* is intézett távirati kérelmet a királyhoz, jelezvén, hogy már a legutóbbi kormányválság alatt is nagy reszenzust keltett, hogy a király Bécsben fogadta a magyar államférfiakat és ott intézte el az egész válságot. Ennek folytán a király elhatározta, hogy megszakítja ischli nyaralását és a *napokban Budapestre érkezik*, honnét Gödöllőre megy és visszatérve a budai királyi palotában fogadja a meghallgatandó politikusokat.

A királyi kabinetiroda már megküldte az erre vonatkozó távirati értesítést a hivatalos *Bud. Tud.* e híreket az alábbi kommunikében erősíti meg:

Mint értesülünk, O felsége a király e hét végén Gödöllőre érkezik, ahol a magyar kormányválság végeztéig fog időzni. A meghívandó parlamenti vezérférfiakat azonban ő felsége a budai királyi várpalotában fogja fogadni.

Gödöllő, augusztus 10. Az idevaló királyi kastélyba már a bécsi főudvarmesteri hivataltól távirat érkezett, melyben elrendelik a kastély termeinek rendbehozását, miután *ő felsége csütörtökön, vagy pénteken ideérkezik.* Az udvari személyzet már szerdán megérkezik.

Különféle kombinációk.

Egyik fővárosi esti lap ma a következőket jelenti:

A válság valószínűleg az egész héten át eltart. Ami már most a tényleges határnapokat illeti, a király szerdán Ischből Gödöllőre megy és a felhívandó politikusokat ott fogja meghallgatni. Ő felsége csak csütörtökön délelőtt érkezik és akkor pénteken fogja meghallgatni az államférfiakat. Ha feltesszük, hogy a meghívottak között ott lesz a jövő miniszterelnöke is, úgy ez pénteken kaphatja csak a megbízást a kabinetalakításra. Mondjuk, hogy a designált elnök szombaton már meg tudja alakítani kabinetjét és vasárnap már a kinevezés is megtörténik, akkor is csak legkorábban mához egy hétre mutakozhatik be az új kabinet a Házban, ami még nem is jelenti a válság végét, mert még az ellenzékkel is meg kell egyezni. Ha megfelelő ember lesz az új miniszterelnök és elfogadható engedményeket is hoz, a válság legjobb esetben is a jövő hét végén érhet teljes véget és megindulhat a rendes parlamenti munka.

Eddigélé egyetlen magyar politikus nem kapott meghívást legfelsőbb kihallgatásra. A politikai körök csak találgatják, hogy kik volnának a meghívandók. Kombinálják a következőket: gróf Apponyi Albert, gróf Csáky Albin, gróf Andrássy Gyula, gróf Szápáry Gyula, Széll Kálmán, Lukács László és Wekerle Sándor.

A mi értesülésünk szerint *Wekerle* előleges tanácsadásra nem fogják meghívni; rá csak akkor kerül a sor, ha ő felsége többiek meghallgatása után elhatározta, hogy őt bizza meg a kabinet alakításával. Széll Kálmán meghívása sem áll előtérben. Azt mondják ugyan, hogy Széll már visszavágnék az elhagyott miniszterség felé, de nem tudjuk elhinni, hogy most hirtelen ő akár a koronának, akár a pártoknak újból kellene. Szerintünk a király csak Apponyit, Lukácsot, Csákyt, Szápáryt és legfeljebb Andrássyt fogja meghallgatni; utóbbit is kétségesnek tartjuk, miután a multkor sem hallgatták meg. Mondják, hogy utóbbi magatartásával megjavította helyzetét és hogy ezért most ki fogják kérni a tanácsát. Ischből hazatért levelezőnk azt jelenti, hogy jó helyről vett értesülései szerint a kihallgatások nem fogják komolyan befolyásolni a helyzetet; *a király állítólag Lukács és Apponyi között ingadozik* és szerdái egyik vagy másik irányban határozni fog, úgy, hogy a kihallgatások megindultakor már tisztában lesz a megbízás kérdésében. Ez valószínűnek látszik, de ezért a kihallgatások ezuttal mégis befolyással lesznek, mert például Apponyi megbízatása nagyon is függ az audienciától. mert biztos tudomásunk szerint Apponyi csak úgy vállalja az elnökséget, ha az adando felhatalmazás alapján biztosan megtehető a békét; másképen nem. A kihallgatások során ő felsége azt is meg fogja tudni, hogy Lukács kinevezése csak újabb halasztást és bonyodalmat jelentene és így megeshetik, hogy a király előleges elhatározása dacára más embert kell megbízni.

Az utóbbi napokban az a nézet uralkodott általában politikai körökben, hogy Lukács László, jelenlegi pénzügyminiszter lesz az új kormány elnöke. Lukács László ugyanis — mint a reggeli lapok írják — Ischbe utazik a cukorkérdés ügyében. Lukács László, ugyancsak a reggeli lapok híre szerint, csütörtökig marad Ischben. Minthogy azonban nem tehető föl, hogy Lukács László négy napon át pusztán a cukorkérdés ügyében fog tárgyalni a királyal, a pénzügyminiszter ischli tartózkodásához azt a kombinációt fűzik, hogy ő van designálva miniszterelnöknek. Eddig a reggeli lapok híre. Ma azonban nem tudni, hogy miképp, milyen indíciumok alapján inkább *csak ellenzéki körökben* beszélnek Lukács László jelöltségéről. Kormánypárti körökben ellenben mind nagyobb pozitívummal beszélnek egy Wekerle-Apponyi-kabinetéről, két verzió szerint. Az egyik az, hogy Wekerle lesz a kormányelnök és Apponyi belép mint belügyminiszter a kabinetbe; a másik az, hogy Apponyi lesz a miniszterelnök és Wekerle lép be a kabinetbe. Az előbbi verzió erősebben tartja magát, de természetesen bizonyos ténynek nem vehető. Az érdekesség a dologban, ismételjük, az, hogy Lukács jelöltségéről csak ellenzéki körökben beszélnek még, míg a kormánypárti körök kizártnak tartják Lukács jelöltségét és Wekerle elnökségét mondják biztosnak.

Ki lesz a miniszterelnök?

Budapesti politikai munkatársunk *beavatott forrásból* szerzett értesülések alapján a következőket jelenti az *Aradi Közlöny*-nek.

Ma az est folyamán az a kombináció, hogy *Széll Kálmán* vagy *Csáky Albin* gróf

biztatnék meg kabinetalakítással, ismét háttérbe szorult. Széllről azt újságolják, hogy semmiképp sem hajlandó újból a liberális párt élére állani. Csákyról pedig, a ki már elutazott Mindszenti birtokára, azt beszélnek a hívei, hogy a kabinet vezetését átvenni ő sem hajlandó. Csáky gróf pár nappal ez előtt azt a kijelentést tette, hogy a mai politikai viszonyok annyira ellenére vannak, miszerint legjobban szeretne teljesen visszavonulni a nyilvános élettől.

Ilyen körülmények közt leginkább Wekerle és Lukács László nevét emlegetik a valószínű miniszterelnökök sorában.

Apponyiról kinek miniszterelnökségét szombaton még egész biztosra vették, ma már saját hívei is csak annyit mernek mondani, hogy nincs kizárva a jelöltsége, de nekik sincs sok bizalmuk ahhoz, hogy a király kabinetalakítással őt bizná meg.

Egy mai esti lap azt újságolja, hogy Khuen-Héderváry gróf Apponyi gróftól ajánlotta volna utódjává. Ezzel szemben egész bizonyos, hogy Khuen a királynak senkit sem ajánlott, tehát Apponyit sem.

Épp oly kevésbé áthat meg az a hír, melyet ma terjesztettek, hogy Kolossváry honvédelmi miniszter nem hajlandó tárcája ügyeit tovább vezetni. Kolossváry ily érte mű nyilatkozatot nem tett s fel lehet tételezni róla, hogy mint katona, kötelességének tartja azon helyen megmaradni, hova őt a Fejség kívánsága állította.

Az azonban csaknem bizonyos, hogy a szakminiszterek sorában gyökeres változás lesz. Hogy melyik miniszter megy el és marad meg, azt ma még egész határozottan nem tudni.

Mint jelentik, a király szerdán Bécsbe érkezik s innét csütörtök este, vagy péntek reggel Budapestre jön, de nem marad itt, hanem több napra Gödöllőre rándul.

Az első politikus, ki a királyhoz meghívást kapott: Andrássy Gyula gróf. A többiek kik meghallgatásra esetleg igényt tarthatnak, arra a hirre, hogy a válság több hétig elhúzódhatik, már elutaztak a fővárosból. Apponyi Albert gróf ma este Eberhardra vonult vissza, Hegedüs Sándor Ostendébe, Nagy Ferenc Schwenningenbe, Perczel Dezső Bonyhádra utazott s birtokára ment a képviselőház első alelnöke Tallián Béla is.

A szabadelvű pártkörben.

Ma este élénk élet uralgott a szabadelvű pártkörben. A mai nap eseményeit: a kormány lemondását, a király érkezését beszélték meg s találgatták, ki lesz Khuen-Héderváry utódja? Egyik-másik jelesebb politikus körül nagy csoportok képződtek s érdeklődéssel hallgatták azok fejtegetéseit.

A párt tagjai szinte könyörögve kérték a kiválóbb politikusokat, a kik el akartak utazni, hogy nehány napig még maradjanak Budapesten, mert a klubban már ma este furcsa jelenségek voltak észlelhetők. A párttagok ugyanis csoportokba vonulva tárgyalták az eseményeket, éppen úgy, mint Széll Kálmán idejében. Ezek közt leginkább feltűntek a volt nemzetipártiak, a kiket egykori alelnökök, Szentványi Árpád, sorra megszólított s mindenkivel titokban beszélt.

Mikor ezt az ó-liberálisok látták, abban a véleményben voltak, hogy a nemzeti pártiak ismét titkos konvenciókat

akarnak összehozni. Időszerűnek tartották tehát, hogy ők is szervezkedve álljanak velük szemben s hogy minden eshetőségre el legyenek készülve, elhatározták, hogy táviratoznak Hieronymi Károlynak, siessen azonnal haza. Hieronymi volt ugyanis az elnöke annak a végrehajtó bizottságnak, melyet Széll bukása után választottak. Megkérték továbbá a párt e csoportjának tagjait, hogy lehetőleg maradjanak a fővárosban, vagy ha elmennek, csütörtökig térjenek vissza, mivel ezen a napon, vagy pénteken, Hieronymi elnöklete alatt valószínűleg konferenciát fognak tartani, melyben a további teendőket megbeszélik.

Ezek a jelenségek arra mutatnak, hogy a nagynehezen összehozott szabadelvű párt kezd ismét elemeire széteszni s talán szét is bomlik, ha oly kabinetet nem sikerül létrehozni, mely a párt minden árnyalatának megfelel.

Egyébként ma Khuen-Héderváry is megjelent a pártkörben s azon igyekezett, hogy a klub tagjait lecsendesítse, együtt tartsa. Persze, hogy ez a válság alatt éppen neki sikerülni fog-e, nagyon kétséges. Erről a kérdéssel Khuen ma több képviselővel tárgyalt s a tárgyalásban részt vett Láng Lajos, Plósz Sándor és Darányi Ignác is.

A párttagok este 9 órakor oszoltak szét.

Bécs nem ad engedményt.

Egy elsőrangú osztrák politikus, az uralkodó egy beavatottja a következő kijelentéseket tette egyik bécsi lap szerkesztője előtt.

A legilletékesebb helyről nyert értesítés alapján jelenthetem ki önnek, hogy Magyarországon a katonai kérdések dolgában semmivel több engedményt nem kap, mint amennyit Széll Kálmán kapott. De még ígéretet sem fog kapni az ellenzék erre nézve. Ezt illetékes helyen tudtára adták Khuen-Hédervárynak. A magyar ellenzék követelése nemcsak a katonaság szervezését s a belpolitikai állapotokat fenyegetik, de külpolitikánkat is hátrányosan befolyásolhatja. A katonai követeléseket, különösen abból a szempontból ítélték meg, hogy vajjon egy nagyhatalom szövetségre lép-e egy két nyelvű hadsereggel? S Berlinből óva intették az uralkodót, hogy hadseregét ne válassa ketté.

Ezért nem kapott engedményeket sem Széll, sem Khuen és nem fog kapni az utódja sem. Pedig Bécsben tudják azt, hogy megfelelő engedmények nélkül Magyarországon boldogulni nem lehet.

A helyzet felette súlyos és a megoldás módját maga az uralkodó sem ismeri még.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Drótostót, operette.
Szerda: Drótostót, operette.
Csütörtök: Drótostót, operette.
Péntek: Drótostót, operette.
Szombat: Drótostót, operette.

A drótostót.

— Bemutató előadás. —

Végig nézve a mai premíere előadását, olyan hangulat fog el, mely a tipikus bírálat megírására képtelenné tesz engem. Ugy érzem, mintha panaszkodnom kellene, azon állapot felett, mely nálunk illuzóriussá tette a színház állandóságának eszméjét, mely arra kényszeríti a színtársulatot, hogy vegye kezébe a vándorbotot.

Kérdezem én mindazoktól, kik ma a színházban voltak, hogy nem mintaszerű volt-e az előadás, nem volt-e pazar a kiállítás, a ruházat, nem működött-e kifogástalanul a zenekar és a

szereplők mindegyike nem szerzett-e játékkal, énekelve, táncolva valódi élvezetet? A felelet hacsak nem tendencia az alapja csak igenlő lehet. Ha pedig ez az igazság, akkor érthető az a panasza is, miért is nincs állandó hajléka nálunk a színháznak!

A drótostót valószínűleg a nyári szezonnak. Az operett szövege a Rip-Ripból, a Nebántsvirágból kölcsönözött egy-egy felvonását, a zeneszerzője talán még több szerepből kölcsönözött — mondjuk — az inspirációját és mindketten együttesen a sok kölcsönből tekintélyes kapitális teremtettek, mely mindegyiknek imponál és mindegyiknek sok élvezetet szerez.

Az operett személyzete büszke lehet az eredményre, Róssa Lili és Karácsonyi Mariska mai szereplésükkel legfényesebb sikereik egyikét aratták. A komikumnak két hatalmas képviselője volt Sarkadi, ki szellemes aktualitásával és Polgár, ki központját képezte a mai előadásnak, sok eredeti ötletével folyton élénk derűtségben tartották a közönséget. B. Szabó és Bejczy szép énekükkel arattak zajos tapsokat. A többi szerep szintén kitűnő kezekben volt: Könyves Jenő, Győre, Somlay, Marikázi, Göze Aranka, Szilassi Juliska, Füredi és a Kley gyerekek dicséretesen működtek közre.

A mai operett képei zárókővet az idei nyári szezonnak, melytől ezuttal bucsuzom el én is. Tiszta meggyőződés sugallta bírálatomat mindig és ez a tiszta meggyőződés mondatja velem most is, hogy derekasan állta meg a társulat helyét. A viszontlátásra az ősszel.

Carulus.

* Villanyvilágítás a színházban. Zilahy Gyula színigazgató folyamodott a városnak, hogy saját költségén villanyvilágítást vezethessen be a téli színházba.

* Pálmay Ilka meggyógyult. Megemlégettünk annak idején, hogy Pálmay Ilka komoly műtétnek vetette magát alá. A nagy művész, hosszas betegségéből teljesen felgyógyult és holnap viruló jó színben hagyja el a pesti Grünwald féle szanatóriumot. Pálmay Ilka karinthiai birtokára, Althofenbe utazik, hogy férje gyászát enyhítse. Egyelőre hallani sem akar színpadi működéséről, de valószínű, hogy a mindent gyógyító idő, a gyászszal együtt ezt a szomorú elhatározását is el fogja oszlatni.

Agyonvert asszonycsábító.

(Szerelmi dráma Makón.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 10.

Makón véres szerelmi dráma játszódott le az elmúlt éjjel. Egy megcsalt férj véres bosszujáról kapnak hírt, olyant, mely beillik egy parasztdráma meséjének is.

Nagyon szép menyecskét vitt évekkel előttről haza Kiss Antal jómódu makói polgár. A férj szerette feleségét, aki ezt a szerelmet viszonozta is. Boldog házasságot élt ekként a pár, melynek az évek folyamán öt gyermeke született.

Természetes, hogy az évek elmosták a szerelmet s a házastársak már csak a fajta szenvedély nélküli barátságban éltek együtt. A kialudt láng azonban az asszonynál újra éledt.

Nemrégiben egy csinos szolgáló lány került a házhoz. Sándor Imrének hívták és 30 éves volt. Csinos volt a bajusza és mély tűzű a fekete szeme. Néha-néha elbeszélgetett a gazdája feleségével. Kiss Antalnak azonban nem tűnt fel semmi.

Tegnap, vasárnapról hétfőre virradó éjjel Kiss Antal felébredt álmából és kinézett az udvarra. Aztán ki is ment s amint az ajtóból kibotorkált, lábával megbotlott egy subában. Mint minden botló ember, a holdvilágos éjben odanézett, hogy mi került az útjába. A subából két ember feje maradt künn. Közelebről nézve, azt látta Kiss Antal, hogy az egyik Sándor Imre, a másik pedig — az ő felesége. Ott aludtak egymáshoz bujva, egy bundába takarva.

Kiss Antalt e látványra elfutotta a düh. A csuffá tett férj bosszuvágyától úgy szaladt a szín alá, a honnan csakhamar egy vasvillával tért vissza. A haragos ember a vasvillával agyonütötte Sándor Imrét, még mielőtt az védekezni tudott volna.

Aztán felelősségre vonta a hűtlen asszonyt, aki ekkor bevallotta, hogy már régebb idő óta bűnös viszonyt folytatott a scinos szolgálóval.

Kiss Antal kétségbeesve feküdt vissza ágyába és várta a történéseket.

Reggel megjelentek a házban a rendőrség emberei és letartóztatták Kiss Antalt, az öt gyermekes apát, a megcsalt férjet, akinek tettét oly szépen indokolja a meggyalázott férfitul becsület.

A hegyaljai motoros vasut.

(Gyűlés Gyorokon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 10.

Az arad-hegyaljai motoros vasut ügyében az érdekeltek egy része vasárnap gyűlést tartott Gyorokon. Mintegy négyszáz ember jelent meg a tanácskozáson, melynek hangulatából ítélve a vasut a közeli időben létesülni fog. Valószínűnek látszik, hogy még az idén hozzáfognak az építkezéshez, s a jövő évben üzembe helyezik az új forgalmi vonalakat.

A vasut, mint ismeretes, Aradtól Gyorokig, s ott ketté ágazva, Radnái és Pankotáiig menne, óránkénti indulással, személy és teherszállításra berendezve. Az érdekeltek községek és magánosok bizonyára rajta lesznek, hogy a vasut mielőbb létesüljön. Ennek pedig feltétele — mint a gyűlésen kifejezésre jutott — a törzsrésztvények biztosítása.

Az értekezlet délután három órakor kezdődött a gyoroki vendéglő kerijében, hol a gyoroki, kuvini és ménesi érdekeltek jelentek meg, ezenkívül sokan más községekől is. A vállalkozók megbízottjaként Kepes Gyula dr. budapesti ügyvéd vett részt a tanácskozáson.

Péterffy Antal aradi ügyvéd nyitotta meg az értekezletet, majd Sármezey Ákost elnöké, Avary Gézát jegyzővé választották. Ezután Sármezey felhívta Kepes Gyulát, hogy tegye meg az ügyre vonatkozó előterjesztését.

Kepes Gyula dr. bemutatta a terveket, felolvasta a miniszteri leiratot. Kijelentette, hogy a vasut létesítése 2.500.000 korona tőke egybegyűjtésén alapszik. Ez sikerül, hogy ha az érdekeltek az összeg 85 százalékát törzsrésztvényekben biztosítják. A vállalkozók 65 százalék elsőbbségi részvénnyel csatlakoznak ehhez.

Péterffy Antal indítványozta az előterjesztés után, hogy alakítsák meg a vasuti bizottság.

A bizottságot az összes községek képviselőinek bevonásával megalakították. Ennek feladata a maga kebeléből végrehajtó bizottságot kiküldeni, mely a résztvények gyűjtését végzi. Ha a résztvények kellő számmal együtt vannak, megalakul a résztvénytársaság.

Egy törzsrésztvény ára 200 korona, mely három részletben fizetendő le. Az első részletet, azaz 80 százalékot a résztvénytársaság megalakulásakor, másodikat, ismét 80 százalékot, az elsőől számított két hónap múlva, az utolsót, 40 százalékot, újabb hat hónap múlva kell beszolgáltatni.

Az a remény, hogy a törzsrésztvények egybegyűjtése nem ütközik akadályokba. Ha az idén sikerül a művelet, úgy még ebben az évben megkezdik a vágányok lerakását.

Az így valóra váló tervnek hat esztendő múltja van. Az eszme 1897-ben keletkezett. Egy év múlva tartották meg az arad-gyoroki bejá-

rást, 1902-ben pedig a gyorok-radnai és gyorok-pankotai vonalakat. Eleinte villamos vasutat akartak csinálni, most legutóbb azonban, az arad-csanádi egyesült vasutak vállalkozásának nagy sikerét látva, elhatározták, hogy a vasutat motoros üzeműre rendezik be.

SPORT.

+ Az aradiak győzelme Nagyváradon. A vasárnap Nagyváradon megtartott országos kerékpárversenyen az aradi torna egyesület és a Meteor kerékpár klub hét tagja vett részt. A verseny eredménye az aradiak számára a legkedvezőbb volt, a mennyiben az aradiak tizenkét díjat, a debreceniek nyolc díjat, a nagyváradiak hat díjat vittek el. Bogdán Sándor, a Meteor tagja a megnyitásban bronzérmét, a vendégek versenyében ezüst érmét, az akadályversenyben ezüst érmét nyert. Rettenbacher Nándor, a Meteor tagja a főversenyben bronzérmét, a vigasz versenyben bronzérmét kapott. Petkovits Béla, az aradi torna egyesület tagja a főversenyben husz kör vezetéséért nagy ezüst érmét, mint helyre jutott ezüst érmét, az akadályversenyben ezüst érmét, vigaszversenyben is ezüst érmét vitt el. Duffner János az aradi torna egyesület tagja a vendégek versenyében bronz érmét, a tandemversenyben bronz érmét, a vigasz versenyben ezüst érmét nyert. A verseny után kerékpáron jöttek haza az aradiak és a 120 kilométernyi távolságot öt és 1 negyed óra alatt tették meg. A kiránduláson részt vettek: Sándor Zsigmond, Petkovits Béla, Duffner János, Nyáry Béla, Rettenbacher Nándor, Bogdán Sándor, Kleindl Mátyás.

+ Kirándulás az Aldunára. Az aradi torna egyesület által folyó hó 15. és 16. ára az Aldunára tervezett kiránduláson részt venni óhajtok felkértek, hogy az aláírási ívet lehetőleg a hó 12. éig a lyceum tornacsarnokban délután 6—8 óra között aláírni sziveskedjenek. Az elnökség.

+ Maione Vincenzo Gyulán. A kitűnő aradi vívómester, Maione Vincenzo, Gyulán a napokban rövidebb ideig tartó vívó tanfolyamot nyitott. A tanfolyam hat hétig tart s ennek befejeztével az olasz mester haza jön Aradra. Maione nak már eddig is sok tanítványa van.

Öngyilkosság a kapu alatt.

(Az elkeseredett szerelmes.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 10.

Aradon, a József főherceg-ut 2-ik számú házának kapuja alatt ma öngyilkossági kísérletet követett el Deák Imre, 33 éves szolgáló. Az öngyilkossági história mozgatója a szerelem, még pedig olyan szerelem, amelyet nem viszonzottak.

Deák Imre nagyon belehabarodott egy leányba, aki szívesen volt ugyan vele együtt, de nem viszonzta a szerelmét. Deák, ki prózai foglalkozására nézve a Fehér Kereszt szállóban takarító, mindent elkövetett, hogy a leány szívét meglágyítsa szerelme melegével, de hiába.

Vasárnap délután is ilyen szívlágyító manővert rendezett sétakocsizással és korcsmázással egybekötve. Imádottját elvitte kocskázni, majd pedig korcsmákban itatta. Azonban ez sem vezetett egyébre, minthogy 10 koronát elköltött.

Mikor elvált a leánytól tovább folytatta a korcsmázást s a vége az lett, hogy botránys részegségért a városházára vitték és bezárták. Ma reggel azután a kihágási bíró elítélte.

Képzeltető, hogy a romantikus lelkű leány micsoda hangulatban járt ezen a számára olyan nyomoruságos világon. El is határozta, hogy elcsapja magától a világot. Bement egy bor-

bély ismerőséhez s ott kést kért, azzal az ürügygel, hogy ceruzát akar hegyezni.

Ezután betért a József főherceg-ut 2. számú ház kapuja alá s ott a kést bal mellébe dőfte. Véresen rogyott össze s ott feküdt még a rendőrségtől megérkezett Rimanóczy Zsigmond rendőrtiszt Posgay Lajos dr. főorvossal. Felvitték a városházára, bekötötték sebeit, azután a kórházba szállították. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

A kihallgatás alkalmával elkeseredve mondta, hagyjanak neki békét, engedjék meghalni.

Agyonlőtt milliomos.

(Ujhelyi Lipót meggyilkolása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 10.

Az aradmegyei Medgyes-Egyháza községben vasárnap reggel bosszúból agyonlőtték Ujhelyi Lipót milliomost, a hódmezővásárhelyi híres nábobot, akinek nevét millióin kívül a lelketlensége és fősvénysége tették ismertté. Ujhelyi Lipót bosszuállás áldozata lett. Egy medgyes-egyházai tót ember, akire épen most, az aratási idő alatt, az a sors várt, hogy az Ujhelyi kapzsiságának áldozatul esettek számát szaporítsa, bosszúból forgó pisztoly'yal agyonlőtte s harpagon nábobot, aki rövid időre a gyilkosság után meg is halt.

Arról, hogy a gyilkosnak mi oka volt a bosszura, többféle verzió van. Annyi kétségtelenül bizonyos, hogy Ujhelyi régi idő óta üzött uzoráskodásának lett áldozata. Aradmegyének és a szomszédos Békés- és Csanád-megyének számtalan községében voltak összeköttetései, földekkel kereskedett, gabona-üzletekkel foglalkozott s három év előtt megtörtént Nagy-Kamarás és Almás-Kamarás községekben, ahol abban az időben azok az emlékezetes rossz termések voltak s inség-munkákból tartotta fennt magát a lakosság, hogy Ujhelyi gabonakölcsönök miatt megekezkváltatta a fél falut s épen a legszegényebb sorsu emberek feje alól huzatta ki néhány véka buzáért a párnát.

Ehhez hasonló s ezeknél még lelketlenebb dolgok miatt mindenütt, ahol Ujhelyi ilyenféleképen működött, nagy elkeseredés élt ellene a lakosok között. A gyilkosság előzményei is ebben az elkeseredésben gyökereznek. Részletei a következők:

(A gyilkosság előzménye.)

Ujhelyi Lipót három évvel ezelőtt száz hold földet adott el medgyes-egyházai nagykiterjedésű birtokából Márk János medgyes-egyházai jobb módu tót embernek. A I. és Csabáról oda telepített tótokkal, akik ki- ma már igen sok a vagyonos, tehetős ember, Ujhelyi régóta tart fenn összeköttetést. Földeket adott el nekik, váltóra adott pérzt kölcsön, úgy, hogy Ujhelyi valóságos pénzintézete volt Medgyes-Egyháznak. Az odavaló tótok meglehetősen jámbor, gyámkodásra szoruló emberek s így a többszörös milliomos, akinek kapzsisága fillérekig ment, könnyen bánt velük.

Márk Jánosnak részlefizetésre adta el a földet, több törlesztési részletet fel is vett, de legutóbbi részletfizetést azonban olyan termés előzte meg, hogy Márk nem tudott eleget tenni fizetési kötelezettségének. Ujhelyi szoritotta adósát, ez azonban nem tudott fizetni. Rá akarta venni, hogy adja el a földjét s annak eladás árából fizesse őt ki, Márk azonban sajnáta volna egy részlet-tartozásért elveszteni nagyrészt már megfizetett birtokát.

Ujhelyi erre zár alá vétette Márk földjét és termését, zárgondnokot neveztetett ki s Márk az előtt állott, hogy idej termését *elárverezik*. Az árverés ki is volt tűzve, Ujhelyi ennek fogonatosításához utazott ki Medgyes-Egyházára.

Egy másik verzió szerint Márk a földvétel alkalmából tizezer forint foglalót adott Ujhelyinek, ez azonban nem akarta ezt betudni a vételárba, letagadta, hogy a pénzt megkapta volna. Ezért perelte és hajtotta végre Márk Jánost.

Az adós többször megkísérelte hitelezőjével a békés egyezkedést, ez azonban nem vezetett eredményre, Ujhelyi ragaszkodott ahhoz, hogy adósa egész termését zár alatt tartsa és elárverezze.

(Bucszás revolverlövésessel.)

Ujhelyi vasárnap reggel volt Medgyes-Egyházára megérkezendő a Mezőhegyes-Kétegyházai vonattal, ugylátszik Márk ezt tudta s kiment elé a vonathoz, hogy még egyszer rábírja hitelezőjét a békés egyezkedésre. Hogy a gyilkosságra számított, az abból látszik valószínűnek mert revolver volt nála. Bár — mondják — Márk többször szokott revolvért viselni magánál, sőt egyizben már meg is fenyegette Ujhelyit az agyonlövésessel. A milliomos ezt a fenyegetést bejelentette a csendőrségnek, de az nem tehetett semmit, hacsak Ujhelyi mellé valahányszor az Medgyes-Egyházára jön, csendőri fedezetet nem rendel. Ez azonban természetesen kivihetetlen.

Vasárnap reggel fél 6 órakor érkezett meg Ujhelyi Lipót Medgyes-Egyházára. A pályaudvaron várta Márk János, csatlakoztak egymáshoz s együtt beszélgetve gyalog indultak a község felé. Ujhelyi rokonához, *Zuckerman* Izidor m. egyházai kereskedőhöz ment, aki az állomással szemben lakik. Utközben természetesen a peres ügyről folyt a szó, Márk könyörgött Ujhelyinek, hogy halassa el az árverést, várjon még egy-két hétig a fizetésre, betakarítja a gabonát s eleget tesz kötelezettségének, halassza el az árverést cséplésig, akkor fizet.

Ujhelyi hajthatatlan maradt, a veszekedés egyébként is mániája volt.

A Zuckermann-ház kapujánál elvált egymástól az adós és a hitelező. Kezet fogtak, Ujhelyi befordult a kapun, Márk hazafelé indult. Alig tett azonban egynehány lépést, visszafordult, utána szólt Ujhelyinek:

— Ujhelyi ur, legalább a termésem felét oldja fel a zár alól. Elégedjen meg a kukoricával.

— *De bizony elárvereztetem én mindenét,* — válaszolta Ujhelyi.

— *Nohát ebből semmi sem lesz,* — felelt izgatottan Márk.

Szó szót követett és veszekedésre került a dolog. Márk rettenetesen felbőszült Ujhelyi hajthatatlanságán s mikor a milliomos kijelentette, hogy többé nem áll szóba Márkkal s elindult, hogy a lépcsőn a ház folyosójára felmenjen, *Márk elővette revolverét*, Ujhelyire célzott, a *fegyvert elsütötte* s a milliomos hitelező elterült a földön. A golyó nyakszirten találta.

A lövés zajára kifutottak a házbéliek, — Zuckermann Izidor háza a nagy-téren van, ahol épen vasárnapi hetipiác volt s egynehány perc alatt több száz ember gyűlt össze a gyilkosság színhelyén. A küszöbön összerogyott Ujhelyit a lakásba vitték, orvosért küldtek, de mire ez ez megérkezett, a többszörös milliomos *már nem élt*.

A gyilkos Márk, egy ötven-hatvan év körüli családos ember (öt gyermeke van) a piaci nép százai között bántatlanul haladt át a megye-téren, tette nem volt rokonszenvetlen a megyes-egyházak előtt, s *egyenesen a község-há-*

zára ment s ott bejelentette, hogy felindulásában Ujhelyi Lipótot meglötte,

— Beismerem, — mondta — hogy agyon akartam löni azt a lelketlen embert, aki annyunkat kergetett az inségbe.

— Maga akkor gyilkos! — mondta neki az egyik előjáró.

— Ha biztos, hogy meghalt Ujhelyi ur, — felelte Márk — akkor nem bánom, legyek gyilkos. A lelkem nyugodt, én vallásos ember vagyok, az Isten nem fog megbüntetni...

(A vizsgálat.)

A csendőrök természetesen nyomban *letartóztatták* Márkot s a gyilkosságról jelentést tettek a főszolgabíróságnak. *Meszlényi Antal* dr. kir. ügyészhez vasárnap délelőtt *Zuckerman* Izidortól jött távirati értesülés a gyilkosságról. Ebben eltemetési engedélyt is kért *Zuckerman*, ezt azonban az ügyészség nem adta meg, s így délelőtt *Meszlényi Antal* dr. ügyész és az aradi törvényszéktől *Nagy József* vizsgálóbíró jelenlétében *feboncolták* Ujhelyit. A boncolást *Bersos Béla* dr. végezte.

Ezt megelőzőleg a bíróság kiküldöttel, *Meszlényi* ügyész kihallgatta a gyilkost, aki tettét beismeri, a gyilkosság részleteit maga teljesen elmesélte, avval védekezvén, hogy Ujhelyi *húszezer koronáját rabolta el* s ezenfelül még *dobra akarta veretni* összes idej termését, minden butorát és iógóságait, gazdasági felszereléseit, stb.

A gyilkos Márkot holnap hozzák Aradra s itt vizsgálati fogságba helyezik. Ez alatt elméleti állapotát is megfigyelik, mert Márk állítólag *elmebeteg*. Egyik bátyja is örült. Márk vagyonát, mely fekvőségekben van elhelyezve, ötven-hatvanezer koronára becsülik. Egyike volt a legtekintélyesebb medgyes-egyházai tótoknak, míg elméje tiszta volt. A gyilkosság elkövetése után, — ez is gyenge elméjűségére vall, — azért sietett a község-házára, mert *attól félt, hogy Ujhelyi zsebében dinamit van.*

Ujhelyi fia, *Ujhelyi Bálint*, ma Aradon járt, halott-szállítási engedélyt kért és kapott. A meggyilkolt milliomos holttestét Budapestre szállítják s ott temetik el.

(Az áldozat.)

Az agyonlőtt nábob meglehetősen ismert ember volt. Oriási vagyonát nagyrészt maga gyűjtötte, apró üzoráskodáson kezdte, s nagyobbakkal gyarapította. Fősvénysége egyszerűen mesés volt. Egy-két évtized előtt gyalcs-kereskedő volt, vásárról-vásárra járt s a nép *ken-dős zsidó*-nak nevezte. Ez onnan ragadt rá, hogy inggallért soha nem hordott, télen nyáron zsebkendőt kötött a nyakára. Másik ilyen öltözködési tulajdonsága volt a milliomosnak az, hogy folyton csizmában járt, a legnagyobb melegben épúgy, mint a fagyasztó hidegben, azaz a különbséggel csak, hogy nyáron a nadrágját a csizmaszár fölött viselte.

Egyáltalában életmódjáról és külsejéről senki sem gondolta, hogy milliomos. Limplex ember volt, csupán a pénzkezelésben és a pereskedésben volt szakértő. Zsugoriságáról valószínű mesék vannak. Soha egy krajcárt jótékony-, vagy közcélra nem adott. Egyizben egyik legközelebbi hozzátartozója az egyik battonyai vendéglőben hatvan forintos ceppet csinált. De mert ez nem volt hitelképes, a vendéglő főpincérje Ujhelyihez fordult a követeléssel. Ez persze hallani sem akart a fizetésről s a hatvan forintos számla kiegyenlítésére nagy nehezen *két forintot* ajánlott föl a pincérnek. Ez persze kénytelen volt elfogadni ezt az összeget is végkiegyenlítésül, mert az adóstól nem lehetett behajtani.

Ha uton volt, soha vendéglőben nem étkezett; harmadik osztálynál előbbkelő helyen

nem utazott s az ebédjét parasztszekéren költötte el. Az ebéd természetesen kenyér, szalonna és zöldség hagymánál többől nem állott.

Ujhelyi Aradon is szerepelt a Bács-pör végtárgyalásán, s volt ott az első tanu. 1898-ba *egy esztendei fogházat* ült Szegeden hamis tanulás miatt, mely szintén egy *uzsora-pöréből* keletkezett.

TANÜGY.

(—) **Uj tanár a gimnáziumban.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Besskó Jenő* szolnoki állami főgimnáziumi rendes tanárt az aradi kir. főgimnáziumhoz rendes tanárrá nevezte ki.

A minoriták nagygyűlése.

(Az előértekezlet.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 10.

A minoriták tartományi rendgyűlésének ma volt az előértekezlete, melyen a rend kormánytanácsosai, őrei és a rendházak képviselői már teljes számban megjelentek.

Este hét órakor a rendtagok megjelentek *Csák Cirjék* dr. rendfőnökénél, kit *Berényi Gedő* kiérdemült rendfőnök üdvözölt abból az alkalmából, hogy a választás előtt mandátumát leteszi. Melegen méltatta működését s itt megemlékezett az aradi templom építéséről és a rendfőnököt ért kitérítéséről. Csák szívélyesen válaszolt és Isten áldását kérte a káptalanra.

Ezután a rendfőnök vezetése alatt tisztelegtek a gyűlésen elnöklő *Forzi*-nál, a rendgenerális titkáránál. Csák latin beszédjére latin nyelven válaszolt, hangsúlyozva a magyar rendtartomány iránti szeretetét.

Következett az előértekezlete. *Forzi* elnöklöte alatt. *Forzi* mindenk előtt bemutatta a generális megbízó levelét, melyet *Zsuffa Fausztin* rendtartományi titkár olvasott fel. Erre megválasztották a gyűlés jegyzőjét *Monay Ferenc* rendfőnöki titkár személyében. *Monay* letette a szabályszerinti esküt. A különböző bizottságok megalakulása következett ezután.

Forzi elnök most megnyitó beszédet tartott, méltatva a rend szép múltját, majd pedig a választók elé állította hivatásuk jelentőségét.

A beszéd után vacsora volt.

Forzi József elnöklöte alatt jelen voltak az értekezleten: *Csák Cirjék* rendfőnök, *Craich Gilbert* (Róma), *Korody Pius* (Szeged), dr. *Csütörtök Arnold*, *Musits Anzelm* (Pancsova), *Patak Miksa*, *Kardos Lambert*, *Jakabovits Agost* (Lugos), *Szöke Dániel* (Kolozsvár), *Dely Odón* (Nagyenyed), *Hassak Vidor*, *Asboth Viktor*, *Koch Sándor* (Kézdivásárhely), *Berény Gedő*, *Stadler Albin* (Marosvásárhely), *Zsuffa Fausztin*, *Blaskovits Frigyes*, *Lakatos Ottó* (Nagybánya), *Konkoly Barnabás* (Nyirbátor), *Schöffler Leó*, *Toth József* (Sziágyosmlyó), *Mudrik László* (Eger), *Bajay Amand*, *Dassievitz Eusztach*, *Zimányi Károly* (Miskolc), *Mátéfy Ipoly* (Lócse), *Beksék Kornél* (Csütörtökhely), *Supka Béla* aradi házfőnök és az aradi rendtagok.

Holnap, kedden reggel 8 órakor ünnepi mise lesz a Kőlcsey-utcai templomban, mely alatt az énekhar Gregorian énekeket ad elő. A betanítást *Wild Endre* a rend Rómából hazatért növendéke végezte. A misét *Berényi Gedő* exprovincialis tartja nagy segédlettel. Délelőtt 9 órakor kezdődik az első napi gyűlés.

HIREK.

Kossuth és Janku.

— Egy ismeretlen erekiye. —

Arad, augusztus 10.

A napokban, augusztus 8-án volt ötven-negy éve, a szabadságharc végső küzdelmé-

nek drámai jelenetei közben érdekes és nagyfontosságú levelet írt Kossuth Lajos Aradról Bem altábornagyhoz. Ha az, ami e levélben van említve, pár hónappal előbb sikerülhetett volna, a szabadságharc más fordulatot vehetett volna.

Janku Avram ugyanis, aki korántsem volt az a vérengző fenevad, akinek festeni szeretik s talán az egyetlen volt a román vezérek közt, akik igazán szívükön viselték népük sorsát-javát. Kossuthal titkos szerződést kötött arra, hogy seregét a magyar táborba vezeti, ő honvéd tábornok lesz s akiket tiszteknek fölterjeszt, azokat Bem megerősíti. E Lugoson kötött békeszerződés alkalmából írta Kossuth Bemnek a következő francia szövegű s magyarra fordítva így szóló bizalmas levelet:

Bem altábornagy urhoz, Arad, 1849. augusztus 8. Van szerencsém Önnek közölni, hogy a román nemzet teljhatalmu megbízottja, Bolcesco ur közölte velem, mint küldetésének célját, átadva nekem a vezérek ünnepélyes felhívását Janku által aláírva, hogy készítsem elő a két nép unióját, de biztosított róla, hogy a nép csapatai iránt mindaddig semleges marad, amíg a hegyi lakók megtámadva nem lesznek. A felhívás következtében parancsot küldtem Stein és Inczedy ezredes uraknak, hogy csapataik tartózkodjanak minden támadó fellépéstől a hegyi lakók irányában anélkül, hogy ezáltal változást szenvedjenek az osztrákok és oroszok elleni hadi műveletek; másrészt nyílt parancsot küldtem Bolcesco urnak (ez a román emigráció ügynöke volt), hogy ezen parancsomat közölje azon csapatok parancsnokaival is, akik netalán a hegyi lakók által körülzárván lennének. Fogadja altábornagy ur nagyrabecsülésemet. Magyarország kormányzója

Kossuth Lajos, s. k.

A külső cím ez: 9829/K. Az ország kormányzójától. Bem altábornagy urnak, hivatalból. A vörös spanyol viaszos pecsét körirata: Magyar álladalom kormányzó elnöke. Lent: Ott, ahol. E levélnek azonban már semmi üdvös következménye se volt a katasztrófa rohamos közeledése folytán. De Bécsben tudomást szereztek Janku elpártolásáról s ezért nem fogadta őt a császár, mikor fent járt Bécsben.

— A király és a válság. Végre befejezetté vált az amugy is bizonyos politikai fordulat: Khuen-Héderváry miniszterelnök a képviselőház mai ülésén bejelentette lemondását. Erről lapunk ma délből külön kiadásban értesítette a közönséget, hírül adva egyben egy másik, rendkívül érdekes eseményt, mely a király személyével kapcsolatos. Őfelsége ugyanis elhatározta, hogy a válság elintézését nem Ischlből és nem Bécsből vezeti, hanem a magyar fővárosból, s ez okból a napokban Budapestre érkezik.

— Károly király Ischlben. Ischl-ből táviratozzák: A tegnapi színházi előadás után Károly román király őfelsége villájában teázott. A villában időzése alatt erős zivatar volt. A király azután visszatért a szállóba. Ma pompás az idő. Dél előtt fél 12 órakor a felségek királyunk családjának tagjaival Ausseebe és Grundseebe utaztak, a honnan este fél 8 órakor tértek vissza. A kirándulásán résztvett Galuchowski gróf külügyminiszter, továbbá Liechtenstein főudvarmester, Beck vezérkari főnök és a kíséret tagjai is.

— Hymen Wlassics családjában. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter leányát, Margitot, ma jegyezte el ifj. Szentiványi József nagybirtokos, id. Szentiványi József fia. A kultuszminiszter ez idő szerint családjával Csorbatón nyaral.

— Tüntetés a kadétek ellen. Raguzából táviratozzák, hogy a honvédkadétek, akik jelenleg tanulmányutat tesznek az országban, ma Raguzába érkeztek. A város főterén éppen tüzene volt. A közönség, mikor megpillantotta a magyar katonadövenőket, *abcugolni kezdett*. A kadétek eleinte ügyet sem vetettek a tüntetőkre, de ezek aztán mindjobban nekitűzték magukat: Közrefogták a kadéteket s már-már szorult helyzetbe jutottak, mert a tömeg fenyegető állást foglalt el. Ekkor a kadétek egy kávéházban kerestek menedéket. Innen nyomban telefonáltak a kaszárnyába, kérve *katonai segítséget*. Csakhamar megjelent egy fegyveres őrség, mely a kiszabadított kadéteket közrefogta és bekísérte a kaszárnyába. Még ezalatt is folyton abcugoltak a raguzai horvátok.

— A Maros-híd javítása. A várba vezető fahidon 15,000 korona költséggel javítatásokat végeztet a pénzügyminiszter. A munkálatot most kezdték meg. Ezek a javítások azonban nem jelentik azt, hogy a híd ujjaépítése elhalasztódnék, hanem csupán a rendes, szükséges tatarozások.

— Eljegyzés. Scheiner Albert dr. buziási ügyvéd eljegyezte Roth Aranka kisasszonyt, Roth Lajos, a Roth testvérek aradi nagykereskedő cég belfelügyelő bájós leányát.

— Szelle József csődügye. A hivatalos lap vasárnapi száma az aradi kir. törvényszék, mint csődbíróság egy felhívását közli, mely szerint vagyonbukott Szelle József volt aradi ügyvéd csődügyében Péterffy Antal csődválasztmányi tagságáról lemondván, helyébe egy új tagot, Radány Dezső kir. törvényszéki bíró előt augusztus hó 14-én d. e. 9 órakor fognak választani. A törvényszék felhívja a csőd hitelezőit, hogy a mondott napon és helyen a választás megejtésére jelenjenek meg.

— A Humbert-pör tárgyalása. Párisból táviratozzák, hogy a Humbert-pör tárgyalását ma délből folytatták. A tárgyalás megnyitása után az elnök Humbert Frigyeset hallgatta ki. Ragaszkodik ahhoz az állításához, hogy sohasem foglalkozott pénzügyekkel. Humbert Teréz folyton közbeszól. Humbert Frigyes az életjáradék ügyében kitérő választ adott. Ezután Daurignac Roman kihallgatása következett.

— Baleset a színpadon. Az *Ejjeli menhely* tegnap esti előadásán könnyen veszélyessé válható baleset zavarta meg egy kis időre az előadás menetét. A második felvonásban, amíg F. Csigaházi Etel egy lócán fekvő a halállal való vívódását mutatja be, a feje fölött álló gyertya teljesen leégett és a gyertyát övező papír tüzet fogott. A nézők sorából azonnal meglátták a tüzet, s a nyugtalanság, izgalom, mely a nézőtérre mutatkozott, figyelmessé tette a szereplő színészeket is. Somlai Artur vette először észre a bajt s lekapta a gyertyát. A gyors mozdulat következtében azonban a gyertya leesett a pokrócra barkolt színésznőre. A pokróc is tüzet fogott s már a nézők közül többen felállottak. Somlai Artur ekkor lerántotta a pokrócot Csigaházi Etelről és egy ügyes mozdulattal még idején elfojtotta a tüzet. Békés Gyula odaszólt a nyugtalan nézőtérnek:

— Rendben van, mehetünk!

Csigaházi Etel, a haldokló szereplő, aki az első ijedségre leugrott az ágyról, ismét visszafeküdt és folytatta a haláltusát ott, ahol el hagyta. A közönség különben nyugodt maradt és így semmi baj nem történt.

— A városi közgyűlés előkészítésére holnap, kedden tanácsülés lesz.

— Hír Dienes elfogatásáról. Londonból táviratozzák: Ma egy férfit állítottak elő a bowstreeti bírósághoz, amely a kiadatási ügyekkel foglalkozik s ezekben dönt. A szében levő férfit annak az elfogatási parancsnak az alapján kísérték be, amelyet Dienes Márton el-

len kiadtak. A nyomára úgy jöttek rá, hogy ő maga adta ki egy alkalommal magát Dienesnek. A bíróság előtt tagadta, hogy ő Dienes volna s határozottan állította, hogy félreértés áldozata. Annyit azonban biztosnak tartanak, hogy ő Dienesnek Londonban tett legtitkosabb lépéseiről is jól tudott. Ha tehát nem is maga Dienes, de legalább cinkostársa a csalás és hamisítás miatt vesztegetősnök s Dienesnek is aligha sikerülhet a Londonból való szökés. A fogolyra nagyon ráillik a Dienes személyleírása. Ő maga Bolgár Lajosnak mondja magát. Magas termetű, harmincöt-negyven évesnek látszó férfi; a bajusza fekete, arcszíne egészségtelen, sötétsárga; a haja sötét, fölfelé fésült, hátul kissé kopasz. Kitűnően beszél németül, de észrevehető magyar akcentussal. Az állítólagos Bolgár szürke kabátot viselt. Dienes valószínűleg uti kíséretnek vette maga mellé Bolgárt, mert van egy ilyen nevű elzúllott újságíró, akivel Berlinben összejárt. Bolgár azt tanácsolta Dienesnek, hogy ne a német kikötővárosok egyikéből hanem Londonból utazzék el Amerikába, ahova a jegyeket — mint említettük — még Berlinben Hegyi Jenő megváltotta Dienes és Geiger Gizella részére.

— Békésmegye virilistái. A szomszéd Békésmegyében a legtöbb adót fizetők névjegyzéke a jövő évre a következőképp van megállapítva: Gróf Wenckheim Frigyes, Ujkigyós 156766 kor. 46 fill., gróf Wenckheim Géza, Gerla 28376 kor. 71 fill., gróf Almásy Dénes, Gyula 26567 kor. 56 fill., Horgosi Kárász Imre, Szeghalom 23406 kor. 88 fill., báró Königsvarter Hermann, Csabacsüd 20262 kor. 97 fill., gróf Károlyi István, Sámson 17678 kor. 96 fill., gróf Wenckheim Dénes, Doboz 15865 kor. 25 fill., gróf Apponyi Albert, Csaba 15288 kor. 88 fill., gróf Blankenstein Pál, Füzesgyarmat 14280 kor. 70 fill., gróf Blankenstein János, Füzesgyarmat 12655 kor. 28 fill., Geiszt Gáspár, Csáka 12842 kor. 82 fill., Sváb Károly, Szentetornya 11172 kor. 47 fill., gróf Bolza Pál, Szarvas 10648 kor. 20 fill., gróf Wenckheim István, Gyula 9951 kor. 92 fill., gróf Bolza Géza, Szarvas 9388 kor. gróf Wenckheim Ferenc, Gyula 9234 kor. 53 fill., gróf Károlyi Mihály, Nagyszénás 7897 kor. 25 fill., gróf Hoyos-Wenckheim Fülöp, Ladány 7779 kor. 87 fill., báró Hirsch Mór, Kondoros 7697 kor. gróf Csáky Albin, Szarvas 7038 kor. 07 fill., Jurenák Sándor, Szentetornya 6710 kor. 93 fill., báró Inkey István, Csaba 6669 kor. 88 fill., Pfeifer Antal, Békés 6381 kor. 06 fill., gróf Zselénski Róbert, Orosháza 6605 kor. 49 fill., stb.

— A szerb király gyermekei otthon. Belgrádból táviratozzák: A király gyermekeinek mai ideérkezése alkalmából a város zászlódiszt öltött. Az utcák, amelyeken át a menet a pályaudvartól a kónskhoz vonult, ünnepiesen fel van díszítve. Az üzletek zárva vannak.

— Singer Artur — diszelnök. A budapesti kiskereskedők gyűlést tartottak tegnap, hogy állást foglaljanak a vasárnapi munkaszünet ellen. A gyűlés diszelnökéül megválasztották a Dienes-féle panamából ismert Singer Arturt, a Budapesti Abendblatt szerkesztőjét, akiért küldöttséget menesztettek. Singer beszédet mondott ezután, amelyben kijelentette, hogy a vasárnapi munkaszünet a kiskereskedőket tönkre teszi, igyekezni kell tehát, hogy azt eltöröljék. Singer ajánlkozott, hogy *bizák meg őt a mozgalom vezetésével, mert nagy összeköttetései vannak a felsőbb körökkel* és ennek segítségével eredményt lehet elérni. Magyar Miklós a munkaszünet fenntartása mellett nyilatkozott s azt mondta, hogy ezt csak kibővíteni lehet, de megszüntetni nem. A gyűlés azonban elfogadta Singer ajánlatát.

— Felesége után a halálba. Szomorú esetről értesítenek bününket Vársonkolyos biharmegyei községből. Blága Gergely ottani román tanító mintegy fél évvel ezelőtt nősült meg és viruló szép feleségével a legnagyobb boldogságban élt. A múlt hónap elején a fiatal asszonyka betegeskedni kezdett és bár baja eleinte nem látszott komolynak, férje azonnal or-

voshoz fordult. Ezelőtt tíz nappal egyszerre válságosra fordult állapota, míg végre a múlt héten a szegény asszonykát szenvedéseitől megváltotta a halál. A kétségbeesett fiatal férj sehogysem bírta elviselni a nagy csapást és ettől kezdve buskomorrá lett. Tegnap reggel szokása szerint korán kelt fel és első utja a temető volt, hova a tragikus nap óta rendszeresen kísértálgatott. Alig volt azonban néhány percig a sírkertben, mikor a fájdalom és kétségbeesés újra erőt vett rajta. Egy önfeléd pillanatban elővette a revolvert, a mit mindig magánál hordott és felesége sirnantja előtt szíven lötte magát. A boldogtalan ember nyomban szörnyet halt. A faluból elősietők már csak holttestére találtak. A községi előjáróság értesítette a nagyváradi ügyészséget is a szomorú esetről, honnan Lázár Márton kir. ügyész adta meg a temetésre az engedélyt.

— Az elvált férj rémítette. Sopronból táviratozzák, hogy ott ma Heckenast földbirtokos kétszer rálőtt revolverrel elvált feleségére. Azután önmaga ellen fordította a fegyvert. O maga meghalt, felesége a halállal vívódik.

— Egy szegény fiu segítése. A nyomorék Dirnbeck Jánoska részére ma a következő adományokat vettük: Czukor Endre 1 kor., Czukor János 1 kor. Az adományokat el fogjuk juttatni a szegény fiu családjának.

— Halálos villamos elgázolás. Budapestről jelenti tudósítónk: Ma délután öt és hat óra között a Kül-6-Fehérvári ut 104. számú háza irányában a Budapest felől haladó 101. számú helyiérdekű villamos elgázolta az 1050. számú egyfogatu bérkocsit, amely épp akkor a vágyánon áthaladt. A jármű teljesen összezuzódott, a bennülők közül pedig, akik lakodalomról jöttek, egy rögtön életét veszítette, Ster Mihály, az örömapa. A felesége haldoklik, Sörgli Julia életveszedelemesen sebesült meg, a kocsis, Schwarz Lajos, aki a ló alá esett, könnyebben sérült meg, kulcsonttörést szenvedett. A sebesülteket a Rókus kórházba vitték.

— Utazáshoz szükséges utieszközök, utikosarak nádfonadékból, kofferek, kiegészítők, stb. minden kivitelben és rendkívüli választékban Porter Vilmos Nagy Áruházában, a Szabadságtéren kaphatók. A cég szoliditása kellő biztositékot nyújt mindenkinek arra nézve, hogy bevásárlásait a legjutányosabban teljesítheti. Vidéki rendelések is pontosan eszközölhetők. Városi és megyei telefonszám. 334.

— Weinberger Ferenc ékszerész Központi szálloda épület, kiválóan szakképzett arany ékszer és ezüstműves mester, ajánlja gyönyörű szép és drág ékszer, ezüst dísz tárgyak, ezüst evőeszközök és valódi „genfi“ zseborákból álló nagy raktárát, kiváló finom kivitelű saját gyártmányú tömör kovacsolt jegygyűrűit 6 koronától kezdve, kiváló szaktudással javít és átalakít a legtisztább kivitelben minden ékszert és ezüst tárgyat saját műhelyében. Telefon 439. Egy jó házból való fiu tanulól felvétetik.

— Minden nőnek tudnia kell, hogy a párisi és bécsi kiállításán arany éremmel kitüntetett Balassa-féle valódi angol Ugorkatej azonnal eltüntet szepelót, májfoltot és mindennemű tisztatlanságot az arcról és annak gyönyörű üdéséget, fiatalságot kölcsönöz, kár tehát várni, mindenki vegye meg még ma. Ara 2 korona, hozzá való ugorka szappan 1 kor., 3 drb. 2 kor. 40 fill. Poudre 1.20 és 2 kor. Kapható Balassa Kornél gyógyszerárában Temesvár, Aradon Vojtek és Weisz uraknál, Krausz Elemér és társai drogueria üzletében, Földes Kelemen gyógyszerárában, Tábor Gyula gyógyszerárában Pécskai-ut 18. sz., ahonnan titoktartás mellett házhöz is lesz küldve. Tessék Balassa féle ugorkatejet kérni.

— Dentolin fog-crème a legkedveltebb fogszéplő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.
— T. Üzletfeleink szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Minorita-palota. — Telefon 265. szám) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— Kéz és lábizzadás ellen kitűnő a Kossuth gyógyszerész izzadás elleni kenőcs, 1 tégely ára 1 korona. Kapható Kossuth Pál gyógyszerésznél Arad, Boros Béni-tér 15. (Dengi ház). Gyógyszerészeknek: Vojtek és Weisz, Krausz Elemér és társai urak drogueriájában.

Az elmaradt színelőadás.

(Válopör, pikáns háttérrel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 10.

A válopör-krónika ismét szaporodik egy nem mindennapi esettel. Ezt a processzust egy fiatal férj indította meg, aki valóban bohózatba illő történet keretében bizonyosodott meg arról, hogy felesége nem érdemelné meg a hűség-rend nagykeresztjét, ha ilyesmi léteznék.

A válás okát képező mulatságos história a múlt télen Szentesen történt, amikor a Halasi-féle színtársulat szórakoztatta az ottani közönséget. Megtörtént akkor, hogy a szóban forgó ifju pár színházba készült, amint azt minden este megtette. Oltózkodás közben a kicsi asszony hirtelen fölsikolt:

— Jaj istenkém, nagyon rosszul vagyok.

— Mi az, mi történt?

— Borzasztó migrénem van. Majd széthasad a fejem, — mondta a beteg és a következő percben már a dunna alatt vacogtatta a fehér fogait.

— Akkor hát itthon maradunk, — mondá kissé szomorúan a férj, aki különben nagyon szívesen járt a színházba.

— Szó sincs róla, — felelt az asszony tiltakozó hangon. — Te szépen elmész és végignézed az előadást. A páholyt már kifizetted, nem engedem kárba veszni.

A férjnek minden tiltakozása hiába való volt: el kellett mennie a színházba — egyedül.

Ezalatt pedig az ifju pár lakásával szemközt levő házban hasonló jelenet játszódott le, azzal a különbséggel, hogy ott a férj lett hirtelen beteg és az asszonynak a két gyerekkel el kellett mennie a színházba, a férj pedig beköltözött nyakkal otthon maradt.

A gyengébbek kedvéért még azt is eláruljuk, hogy a fiatal házaspár és a velük szemközt lakó ama familia, amelynek a feje hirtelen beteg lett: szoros ismeretségben állottak egymással s csaknem minden nap együtt voltak.

Ezután rátérhettünk arra, hogy az említett estén, — mint már olyan sokszor — nem tartották meg az előadást, mert a jegyzedővel és a zenekar tagjaival együtt összesen tizenöten voltak Thália bűvös templomában.

Hazafelé menet a fiatal férj és a beteg ember felesége összetalálkozott. Köszöntek, aztán csaknem egyszerre mondták:

— Hát a kedves neje?

— Hát a férje?

Ugyancsak májdnem egyszerre feleltek:

— Hirtelen beteg lett.

— Hirtelen rosszul lett.

Ekkor már — rosszat sejtve — mind a ketten izgatottan kezdtek sietni a lakásuk felé. Az asszony hazaérve, hiába zörgetett az ajtón, nem nyitották ki. Erre kapta magát és átrohant a szemközti házhoz, ahol a fiatal férj is hiába döngötte az ajtót.

Az asszony végre nem bírta kiállani a sejtés miatt támadt keserűséget és sirva fordult a dörömbölő emberhez:

— Ugy látom, minket csunyán kijátszottak...

A másik pillanatban már recsegett az ajtó, a férj betört és behatolt a siránkozó szomszéd-asszonynyal együtt.

Hogy ezután mi történt, azt a fiatal férj ügyvédje által a szegedi törvényszékhez másnap benyújtott válókereset részletesen leírta. A szomszédasszony azonban mást gondolt. O nem indított válópört. Más módon vett elégtételt magának. Hogy miképen, az könnyen le volt olvasható a férj — arcáról.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az ujszentannai zendülők közül hatan ma vonultak be az aradi ügyészség börtönébe, büntetésük kitöltése végett. Két férfi és négy nő van a rabok között, s egy cseesemő, akit még az anyja, egy fiatal asszony táplál.

§ Pör egy fél bajusz miatt. Érdekes pört fog tárgyalni a pécsi kir. törvényszék legközelebb. Durchholz József mágocsi jómodu polgár eladta Albert Andrásnak szép bajuszának felét 100 koronáért. Azon esetre, ha az aikut nem állja, ugyanannyit fizet bánatpénzül. Durchholz nem is tudott megválni férfiúi büszkeségétől és a modern Shylokknak, ki a szerződés betartását követelte, csupasz ajkára cölözve, oda kiáltotta: „Du Platimaul.“ A járásbíró elítélte. Durchholzot 100 korona büntetésre becsületsértésért, mely ugyan még birtokában van, de jogilag sajátját nem képezi, azonkívül a tetemes tanzási és egyéb eljárási költségre. Durchholz felebbezett s így most a pécsi kir. törvényszéknek lesz alkalma a bajuszpörrel foglalkozni.

§ Megerősített irnok. A m. kir. igazságügy-miniszter a borosjenői kir. járásbírósnál ideiglenes minőségben alkalmazott Fleischer György irnokot ebben az állásában végleg megerősítette.

NAPIREND.

Augusztus 11. Kedd. Róm. kath. naptár: Zsuzsanna. — Protestáns naptár: Zsuzsanna. — Görög-keleti naptár (Julius 29.): Kallinik. — A nap két 4 óra 35 perckor, nyugszik 7 óra 1 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-muzeum helyisége mellett álló terem.

Időjelzés. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Száraz, meleg.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 10.

Déliborsda. Buzaknálát jó, vételkedv korlátolt. Lanyha irányzat mellett 30,000 métermázsza került forgalomba, 5 fillérral olcsóbb árakon. Egyéb gabonaművek közül rozs és zab 5 fillérral olcsóbb. Időjárás szép.

Értéktözsde. Berlin $\frac{1}{4}$, Páris 10 magasabb.

Zárás 12 órakor:

Buza októberre	7.30—7.31
Buza 1904. áprilásra	7.54—7.55
Rozs októberre	6.13—6.14
Rozs 1904. áprilásra	6.37—6.38
Zab októberre	5.34—5.35
Zab 1904. áprilásra	5.57—5.58
Tengeri augusztusra	6.12—6.13
Tengeri szeptemberre	6.13—6.14
Tengeri 1904. májusra	4.94—4.95
Repece augusztusra	10.75—10.85

Zárás 5 órakor:

Buza októberre	7.30—7.31
Buza 1904. áprilásra	7.55—7.56
Rozs októberre	6.15—6.16
Rozs 1904. áprilásra	6.37—6.38
Zab októberre	5.33—5.34
Zab 1904. áprilásra	5.57—5.58
Tengeri augusztusra	6.13—6.14
Tengeri szeptemberre	6.13—6.14
Tengeri 1904. májusra	4.94—4.95
Repece augusztusra	10.75—10.85

Budapest-kőbányal sertéskereskedelem.

— Augusztus 10. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 102—4 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogrammon sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 108—9 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogrammon sulyban 110—1 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 108—9 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 108—9 fillérig, közép páronként 240—260 kilogrammon sulyban 107—9 fillérig, könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 105—7 fillérig.

Szertésüzem. Augusztus hó 7. napján volt készlet 46,577 darab, augusztus hó 8. napján főlhajtott — darab, augusztus hó 8. napján elszállított 795 darab, augusztus hó 9. napján maradt készlet 45,782 darab. — Üzlet: Szerb árban élénk, magyarban változatlan.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

— A sorrend. —

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1908. évi augusztus hó 12-én d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak:

39. Dr. Tisch Mór kérvénye 4 heti szabadságidő engedélyezése iránt. 40. Balcsó Antal városi mérnök hivatali segéd tisztnek kérvénye 4 heti szabadságidő engedélyezése iránt. 41. Ménesi András kérvénye a várostól bérelt közlegelőbeli 11 számú 5 hold, Lékim Vikentie kérvénye a közlegelőbeli 6 számú 5 hold és Molnár Mátyás kérvénye a közlegelőbeli 12 számú 5 hold föld bérletnek meghosszabbítása iránt. 42. A tanács jelentése a jelenleg özv. Fericsán Tódorné által bérelt közlegelőbeli 34 számú 5, Dogmanov Mirku által bérelt nagylegelőbeli 10—293/1100 hold, Fericsán György által bérelt közlegelőbeli 5 számú 5 hold, Igaz István által bérelt közlegelőbeli 22. számú 5 hold, Dogyán Vazul által bérelt közlegelőbeli 11. számú 5 hold, özv. Fericsán Tódorné által bérelt közlegelőbeli 43 számú 2 hold, Illin Miklós által bérelt közlegelőbeli 53 számú 5 hold, Strengrár Demeter által bérelt nagylegelőbeli 4 számú 5 hold, Krecza Sebő által bérelt közlegelőbeli 20 számú 5 hold, Illin Miklós által bérelt közlegelőbeli 49. sz. 5 hold, Szabó József által bérelt közlegelőbeli 17. sz. 5 hold, Szecsánszky Zsiga által bérelt 48 sz. 5 hold és Fericsán György által bérelt nagylegelőbeli 3. számú 5 hold föld bérbeadása iránt tartott árverés eredményéről. 43. Billich Miklós pénzári ellenőr kérvénye 6 heti szabadság engedélyezése iránt. 44. Zilahy Gyula szingizgató kérvénye a téli színházban a villamos világítás kiterjesztése iránt. 45. Az aradi waggongyári munkás dalkör kérvénye, a temesvári országos dalárversenyen való részvételre anyagi segélyezés meg szavazása iránt.

REGÉNY CSARNOK.

A toltek kincse.

— Eredeti regény. —

Irta: **Ritt Gyula.**

[13]

(Folytatás.)

Visszafordultunk és kissé délre haladva, az erdő felé igyekeztünk. Vállalatunkat, korábban mintsem gondoltuk volna, nem remélt siker kísérte. Az erdő csalitjából erős rőfögés hallatszott.

— Pecarik! — szóltam örömmel, — lépünk a fák mögé s várjuk be őket. És csakugyan nemsokára egy farkas disznó törtetett keresztül a cserjésen.

Cyrano, ki a pecarikkal szemben, vakmerő bátorságot tanusított, hirtelenkedésével csaknem megghusította a vadászatot. Közéjük lőtt, mire ezek a lövés zajától megijedve visszafordultak.

— Előre! — kiáltottam Fernandhoz és nagy ivben haladtunk előre, hogy oldalba fogjuk őket. Beljebb újabb öröm várt reánk. A véghegyek ellaposodó nyulványa mentén egy patakocská folydogált, a mi elválasztotta az erdőt a hegységtől. A pecarik ide rohantak. Nem volt időnk a válaszlásra, fölemeltük fegyvereinket és a következő pillanatban két első pecari összerogyott, míg a többiek átgázolva a patakon, eltűntek a hegységben. Késeinkkel kimetszettük a hátsó sonkákat és aztán tüzet rak-tunk. Cyrano pedig a sonkákat vette pártfogás alá: Nyáron megsütötte és egy óra múlva már vígan falatoztunk, utoljára az őserdő lombjai alatt.

— Az éjtel — mi ma elég enyhe volt — a csillagos ég alatt töltöttük.

Réggel korán ébredtünk. A patak friss vizével megtöltöttük edényeinket és gondosan becsomagoltuk élelmiszerünket. — Ész alatt Cyrano ananászt és kenyérgyümölcsöt szedett, melyeket két takaróba göngyölt bele.

Néhány órai ut után ismét élénk tértünk a pusztaság, búcsút intettünk az őserdő fainak és beléptünk a homokországba.

Julius 14-én. Az első nap; minden különösebb esemény nélkül folyt le. A hőséget még nem éreztük és élelmiszerünkkel nagyon takarékosan gazdálkodtunk, nem is annyira mi, mint inkább Cyrano, kit fűraktárnoknak nevezünk ki, hogy valamivel foglalkozva legyen, a mivel némiképp ellensúlyozni véltük folytonos sópánkodását. Estefelé a homokban üdültünk tányát.

Az őserdő íái már rég eltűntek szemeink elől, nem láttunk egy fűszálat sem. Fölöttünk az ég és alatta messze végtelenben a homoktenger terült el. A levegő roppant száraz volt és sokszor kellett az ananászhoz és a vízhez nyulnunk. A következő napon, július 15-én az északi szél is megváltozott. A felkelő nap első sugarai mint a vér öntötték el a sivatagot. Bitor fénybe öltöztette a homokot, a levegőt s mi mintegy megbűvölten néztük a természet eme nagyszerű látványát. Csakhogy drága volt a bére ennek csodás tüneménynek. Hatalmas köröngya alig bontakozott ki a homok fővénnyéből, eltűnt a bengálif ny s helyét a messze pusztaságon égető hőség váltotta fel, a keleti szél fullasztó forróságot hozott a nyakunkba. Robamos gyorsasággal laposodtak a takarók, melyekbe az ananászok voltak becsomagolva. Es a szomjuság mindinkább fokozódott. Csak szárnyak segíthettek volna rajtunk, melyekkel kirepültünk volna a pusztaságból, de bármily gyorsan haladtunk is, úgy tetszett, mintha csak egy helyben mozognánk. Dél felé a vizünket sem élvezhettük, akárcsak fölforrat volna. Fernando hiába vizsgálta látszóvél a pusztaságot. Sehol egy kis domb, vagy emelkedés, a mi egy kevés árnyékot nyújthatott volna. A hőség türelhetlenül kezdett válni és csak fáradsággal haladtunk előre. A verejték kiűtött rajtunk, testünk merő víz volt, Fernando fejét fájlalta s velem együtt alig tudott már haladni. Csodálatos, hogy Cyrano most, mikor az igazi megpróbáltatás ideje érkezett el s oka lett volna panaszkodni, — nem sópánkodott többé. Bámulatra méltó hősi kitartással küzdött a hőséggel, egy árva szó nélkül, ami legnagyobb álméko-dásunkra. S így elcigázva haladtunk lépésről lépésre, míg a nap leáldozott. Az est nem igen hozott enyhülést, de mintha a levegő fojtó ereje kissé gyöngült volna. A nappali forróságot majd az éjjeli hidege váltotta fel s bár dideregtünk takarónk alatt, inkább ezt kívántuk, mint a hőséget. Az éjjeli szomjuságunk csillapodott és vizünk is lehűlt.

Julius 16-án reggel elülről kezdődtek a szenvedések. Vizünket négy részre osztottuk s előbb megittuk, mintsem ismét fölmelegedett volna. Mintha új erőt öntött volna tagjainkba, haladtunk tovább. Még négy ananászunk volt ehhez csak a végső szükségben volt szabadnyulnunk. Es a hőség újra fokozódott. Számításunk szerint ma kellene kijutnunk a sivatagból, de sehol semmi nyomát sem észleltük az életnek. A forró levegő perzselő szárazsága csepp reménnyel sem kecségtetett, hogy a sivatag végét elérni fogjuk. Nem birtunk tovább ellentállni, csaknem egyszerre kaptunk az ananász után és észrevétlenül gyorsasággal faltuk fel és még mindig égető szomjuság kínozta torunkat. Egy csepp víz nélkül álltunk a homoktengerben. A forró vizet is megittuk volna, de már az sem volt. Alig tudtunk már vánszorogni. Fernando újra elővette látszóvél, de alig illesztette szeméhez, kijettette kezéből és északra mutatva, örömmel kiáltott föl:

— Föld.

— Föld? — szólt csodálkozva Cyrano, ki az egész uton egy szót sem szolt hozzánk, — Földben — föld, mit beszél ön, Fernando?

— Igen föld! — volt Fernando válasza. — Ez csak homok, de az ott föld.

Szemeimhez emeltem a látszóvet. Tényleg fekete apró halmok látszóttak a távolból.

Új reményt és erőt öntött belénk a felfedzés és amennyire csak birtunk, gyorsan haladtunk északi irányban. Mint a vízbeülő reménye, ki a levegőbe kapkodva, a szalmaszáltól is segítséget vár, olyan volt a mi reményünk is, hogy a fekete halmok között vizet fogunk találni.

(Folytatása következik.)

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Vass Géza.

Szézészet.

— Augusztus 10. —

Ma jegyzésünk: Készárt nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Ésdrított moslék 12'80—13— korona mmásanként.

Nyári színház.

Kedden, 1908. évi augusztus hó 11-én:

A drótosót.

Nagy operette előjátékkal, 2 felvonásban. Irta: Leon Viktor. Fordította: Ruttkal György és Mérei Adolf. Zenéjét szerzette: Lehár Ferenc.

Az előjáték személyei:

Blácsek Milos	Juhász S.	Zsuzsika	Kley Marika.
Milos, fia	Kley Margit.	Jankó	Miklósi Ilona.
Vortek, drótos	Füredi J.	Pfefferkorn	Polgár S.
Babuska, neje	Pajor Agnes.	Vaklavec	Nemeth J.

A darab személyei:

Günther	Sarkadi A.	Giza, énekesnő	Gööz Aranka.
Micé, leánya	Rózsa Lili.	L. ri, énekesnő	Szilassy J.
Jankó	Szabó József.	Örmester	Györe Alajos.
Pfefferkorn	Polgár S.	Giralt báró	Mariházi M.
Zsuzsika	Karácsonyi.	Kohary	Könyves J.
Milos, káplár	Bejczy Gy.	Czinczer	Somlai A.

Kezdete este 8 órakor.

3/0 liter Bor Templommal

fenségesen kellemes ízű!

A szív működését mérsékelten emeli és étvágyat gerjeszt.

Kérjen mindenütt Rohitsi

2577

„Templomforrás“-t.

NYILTÉR.*

Nyilatkozat.

A helybeli lapoknak f. hó 9-iki számában nómról hozott közleménye egyáltalán nem felel meg a valóságnak, mert nóm nem kényszerítette Csáki Vilmat fiam iránti szerelemre, hanem fiamat Csáki Vilával folytatott viszonya miatt ki akartam tagadni. Mert akkor még Csáki Vilma nem találta éretlennek fiam szerelemét, hanem fiamat elbolondítva, az iskolából való kilépésre és együttes szökésre Fiuméba esábitotta.

De most én és nóm hározottan tiltakoztunk fiamnak Csáki Vilával való egybekelésé ellen, ki még férjétől sincs elválva és fiamnak eltávozását után egy másik diákkal kezdett ismeretséget, melyet mi megtudva megtiltottuk, hogy fiam ezen viszonyt folytassa.

Igy Csáki Vilma, nem tudva, másképen bosszút állani, rágalmozással próbált szerencsét.

Egyszersmind figyelmeztetem mindazon szülőket, kiknek diák gyermekük van, óvakodjanak fiuknak Csáki Vilával való ismeretségétől.

Arad, 1908. aug. 10.

Gubik Pál,
máv. tisztviselő.

* Az ezen rovat alatt közöltéért nem vállal felelőséget a szerkesztő.

Fiatal segéd

kerestetik

szeptember 1-sői belépéssel,

ki magyar, német, román és szerb nyelvet beszél,

Halmos Testvérekhez,

Battonya, 1720

rőfős és divat-üzlete.

Gyorokon,

a község központjától sétálva 17, 18 percnyi távolra, a hegyközség legjobb utja mellett, — a távoli sikra gyönyörű kilátással, egy

sveiczi stílusú épület

és pinczével felszerelt

SZŐLŐ

5³/₄ c. holdnyi terjedelemben, az ideál szürettel v. gy a nélkül is

eladó.

Közelebbi felvilágosítással szolgálunk: Gyorokon, Hunyady Péter és Mihálik Béla urak, kik a szőlőt be is mutatják. 1712

Földbirtokra

városi jó fekvésű, biztos bérjövödelmet hozó

házakra

törlesztés eskölcsön nyerhető a következő feltételek mellett

4% kamatra	50	évi törlesztésre
4 ¹ / ₂ %	40 ¹ / ₂	
4 ³ / ₄ %	35	
5%	30	

A tőke a kamatfizetéssel együtt félévi részletekben törlesztetik.

A kölcsön készpénzben fizet- tetik ki.

Magasabb kamatu kölcsönök conver-
táltatnak.

Dijazás utólagosan. Kölcsönajánlatokat elfogad és minden felvilágosítással készséggel szolgál

Berger József
irodája

Arad, Andrassy-tér 8.

1891

Szépítsd arcodat

— ha nem akarsz pénzt hiába kidobni — a világhírű

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉMMEL

A bőr által rögtön felszívódik. Remek hatású, többször kitüntetett s a hölgyközönség által legjobbnak elismert készítmény. Eltünteti rövid idő alatt szeplőt, májfoltot, bibircsot, bőrvörösséget és mindennemű arctisztatlanságot.

Egy tégely ára 1 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill.

Ibolya-hőlypor fehér, rózsaszín és krém színben 1 doboz 1 K. 20 f.

Ibolya-tej nappali használatra 1 kor.

Bevásárlásnál csakis HAJÓS-féle készítményeket tessék elfogadni.

Kapható a készítő feltalálójánál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma 126

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Ring Lajos, RozsnyaiMátyás, Tábor Gyula (GÁ) és Vojtek Kálmán gyógyszerész uraknál Krausz Elemér és Társai, Vojtek és Weisz droguista uraknál.

Wolster Izsó

uri szabó

Aradon, Csernovits Péter-utca 1. sz.

(szemben az iskolával.)

Elvállal, bármilyenmű uri öltönyök mérték szerinti elkészítését a legjobb dívat és pontos szabás szerint a legjutányosabb árak mellett.

Javításokat és átalakításokat olcsón eszközöl. 228

KINTZLER ZOLTAN

Cronometer műorás és ékszerész

Arad, Andrassy-tér 20. (Régi Arena.)

Kiszárolag finom

óra és ékszer

kapható. 1527

Pontos és szolid kiszolgálás!

Tóth János

épület-, bator- és portál-asztalos

Aradon, Illés-utca 19. sz.

Ajánlja magát a n. é. helybeli és vidéki közönségnek minden az asztalos szakmába vágó munkák, u. m.:

épület és portál, üzleti és irodai berendezések elkészítésére

száraz anyagból.

Háló-, étterem-, uri-szobák és terem-berendezéseket bármely stílusban, adott rajz vagy általam készített rajz szerint a legjutányosabb árak mellett, pontos és szolid kivitelben. 1483

Javításokat pontosan és gyorsan készítek.

Ez a legfontosabb

nem kell elköltözés esetén, vagy más esetben feleslegessé váló butorokat potom áron eladni, megveszem én azokat, ugyesintén

uraságoktól levetett ruhákat

a legeslegmagasabb árban.

Kivánatra házhoz is megyek.

Roth A.

butorvétel és eladás.

Árpád-tér 4. sz. (a zsidótemplommal szemben. 1471

M. kir. szabadalmazott

Tüzi fecskendők

és hozzávaló mindennemű tömlők (csövek)

Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működésért 3 évi jótállás (ingyen javítás).

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gumi csövek gyári áron. A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéseért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Kutak

a hozzávaló csövekkel gyári árban.

Hönnig Frigyes

harangöntőnél 1693

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Mindennemű javítások elfogadtatnak.

Magyar asphalt részvénytársaság

Budapesten.

Piók gyártelep Aradon, Erdélyi-ut 11. szám.

Elvállal jótállás és legolcsóbb árak mellett:

nedves lakások, pinczehelyiségek, raktárak, stb. gyökeres szárazzá tételét.

Udvarok, kapubejáratok, folyosók, teraszok, konyhák, műhelyek, gyárhelyiségek, szeszgyárak, raktárak, magtárak, vágóhidak, járdák, kocsutak, átjárók, bérkocsi állomások

burkolását legjobb természetes asphalttal.

Arjegyzék, költségvetés kívánatra küldetik.

1810

Képviselő:

NEUBAUER MANO

Arad, Kossuth-utca 9. — Telefon 411.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Uj hordók.

20 Hektoliteres jó minőségű uj hor-
dók, jutányos áron eladók Grün-
wald Ferenc kádármesternél, Ma-
gyar-utca 25 sz. alatt. 1693

Könyvelésben és levelezésben

jártas ifju alkalmazást nyer. Ma-
gyar és német nyelven írott aján-
latok az aradi légszuszogár igaz-
gatóságához intézendők. 1725

300—1000 birkának

feles tartásra hely kerestetik. Czim:
Juhász, Szintye! 1676

Lakás,

5 szobából és mellékhelységekből
kiadó. Évi bér vízhasználattal együtt
850 forint. Halász-u. 27. sz. 1706

A csekély értékű

bánya-pírszénnel össze nem tévesz-
tendő legjobb minőségű gáz pírszén
ára máától fogva, a meddig a kész-
let tart, 100 kgr.-ként 3 korona 50
fillér házhoz szállítva. Nagyban ár-
engedmény. — Az aradi gázgyár
igazgatósága. 1724

Jég

kapható havi bérletben házhoz szál-
lítva Petőfi-u. 7/b. sz. Telefon
199. szám. 1507

Német bonne

a ki a háztartási teendőkből is
jártas, egy öt és egy tizenkét éves
leány mellé kerestetik. Czim a
kiadóhivatalban. 1729

Rabitzfalazat.

Rabitzfalazati munkára vállalkozó
kerestetik. — Czim a kiadóhiva-
tálnál. 1738

Jegyző urak!

Négy évi gyakorlattal bíró, a köz-
igazgatási tanfolyamon kitünteté-
ssel képesített okleveles jegyzője-
lőlt, ki az összes jegyzői teendők
ben teljesen jártas, megfelelő ál-
lást keres. Czime megtudható a
kiadóhivatalban. 1737

Veszek zálogcédelulákat.

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Arad legelőszőbb bevásárlási forrása

órák és ékszerekben.

Készpénzért a legmagasabb árban
vesz vagy más uj tárgyakra be-
cserél mindenféle drágaköveket,
arany-, ezüsttárgyakat, jó vagy
tört állapotban.

TELEFON 438. 1431

Veszek zálogcédelulákat.

Magy. kir. államvasutak.

98005—1903. számhoz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak
igazgatósága a jövő 1904. évben,
esetleg 3 éven át szükséges csa-
varnemű anyagok szállításának biz-
tosítását óhajtván, ez iránt nyilvá-
nos pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb 7. évi
szeptember hó 4-ének déli 12 óráig
beterjesztendők, a bánatpénz pe-
dig folyó évi szeptember hó 8-án
déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részle-
tezett feltételek, a mennyiségek,
ugyszintén a különleges szállítási
feltételek a magyar kir. államvas-
utak anyag és leltárbeszerzési
szakosztályánál (Budapest, An-
drássy ut 73.) megtekinthetők.

Budapest, 1908. évi augusztus
hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Hegyi bor eladás.

Van szerencsém a n. é. közön-
ség b. tudomására hozni, hogy gyo-
roki és kuvini boraimat a követ-
kezőleg árusítom: Fehér bor li-
terje 56, 60, 64 és 72 fillér. Schil-
ler bor literje 60, 64, 72 fillér. Vő-
rös bor literje 1 kor. 20 fillér.
Tisztelettel Berán Antal, Szabad-
ság-tér 20. 1584

Lakás

A Weitzer János- ezelőtt
Templom) utca 3. számú ház-
ban a második emeleten

4 szobából

mellékhelységekből

álló egy szék 1689

utczai lakás

azonnal kiadó.

Bővebbet a házmesternél.

Permetezők

3 évi jótállással (ingyen javítás.)

E permetezők alkatrészei a rézold-
dattal semminemű érintkezésbe
nem jönnek s így azokat sem meg-
támaáni, sem eldugni vagy meg-
rongálni nem képes. Ára 82 kor.,
8 évi ingyen javítással.

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Ugyanott 1428

Borszivattyuk

s hozzávaló legjobb minőségű gum-
micsövek.

Tüzi-fecskendők

s hozzávaló legjobb minőségű belül
gummizott kendertömlők és kutak.
Mindennemű javítások elfogad-
tatnak.

Két tanuló felvétetik.

Az aradi ipartestület felügyelete alatt álló „Iparos tanonczotthon“ megnyitása.

Értesítjük Arad környékének t. közönségét, hogy az aradi ipar-
testület előjáróságának határozatából az iparos tanonczok „otthonát“
f. évi szeptember hó elején, a tanoncz-iskolák megnyitásával párhuzam-
osan megnyitjuk.

A „tanonczotthon“ eleinte kevesebb létszámmal is megnyitattik
és fokozatosan fog kibővíteni, a szerint, a mint éven át a jelentke-
zések történnék.

A „tanonczotthon“ célja, hogy gondos felügyelet alatt intelligen-
sebb és képzetlenebb iparos generációt lehessen nevelni, különösen pedig
az, hogy a jobb családból származó gyermekeknek is lehetővé tésze-
sék az iparos pályára való lépés, aminek a jelenlegi inasrendszer mel-
lett sok akadálya van.

Az a célja a „tanonczotthonnak“, hogy a tanulók, midőn a mű-
helyben dolgukat elvégezték és kikerülnek onnét, jó lakásban, jó ellá-
tásban részesüljenek és kellő felügyelet mellett vallás-erkölcsi nevelés-
ben és szellemi oktatásban is.

A szakiskolákkal karöltve az ily „tanonczotthonok“ vannak hi-
vatva intelligens és alaposan képzett uj iparos nemzedéket adni a ha-
zának, hogy kibírjuk a haladásban a külföld versenyét.

A „tanonczotthon“ a vállalkozásaikban és egyéb gondjaikban el-
foglalt iparos mestereknek is előnyére fog szolgálni, mert nem kíván
tőlük mást, minthogy az „otthon“ tagját szakmájában képezzék, mig-
többi, személyes ügyeit és szellemi irányítását az „otthon“ vezetősége
fogja kezében tartani.

E célból az aradi „tanonczotthon“ felügyelő-bizottságának tag-
jaival megválasztottuk: *Kristyóry János* kereskedelmi és iparkamarai
elnököt, *Nesnera Aladár* m. kir. fa- és fémipar-iskolai igazgatót, *Dr.*
Marschall Lajos és *Edvi-Ilés László* kamarai titkárokat, *Almási Pál* ta-
noncziskolai igazgatót, *Kovács Vincze* és *Sófalvi György* ipariskolai ta-
nárokat, *Berán Antal* ipartestületi elnököt, *Klein Ignác* és *Rozmanth*
Albert ipartestületi alelnököket.

A közvetlen felügyelet és ellenőrzést *Kiss Ferencz* ipartestületi
titkára biztuk, míg a tanonczok lakással és étellemezéssel való ellátását
Schwellengraber Gyula, az „otthon“ gondnoka fogja eszközölni.

Hogy a tanonczok kifogástalan, jó étellemezésben, tiszta, egészsé-
ges lakásban részesüljenek, minden tanoncz után havonta 32 korona
étellemezési díj fizetendő, a mely összegben természetesen lakáson kívül
a mosás is beleértendő.

Megjegyezzük, hogy miután több iparostól bírnak ajánlatot arra
nézve, hogy a „tanonczotthon“ tagjainak hajlandók belépésöktől kezdve
fokozatosan naponta 20—25, sőt 30 krajczár napidíjat is fizetni, így a
szülőknél, csak a fiu keresetén túl fenmaradó összeget kell fizetniök.

Lásznak ezenkívül teljesen ingyenes, ösztöndíjas helyek is, ame-
lyekre nézve később fog hirdetés közzétettni.

Beiratáskor egyszersmindenkorra minden jelentkező után be-
iratási díj czimén 4 korona fizetendő.

Kérjük az érdeklődő szülőket, hogy részletesebb felvilágosítás
céljából megkereséseiket az aradi ipartestület titkári irodájához in-
tezzék, a hol naponta 8—12 ig és d. u. 3—5 ig szóbelileg is lehet
érintkezni.

A „tanonczotthon“ Batthyányi-utca 22. sz. Schwellengraber-féle
házban leendő, a város középpontjában, a honnét az összes nagyobb
iparos műhelyek könnyen megközelíthetők.

(Az otthonba kivételesen kereskedő tanonczok is felvétetnek.)

Aradon, 1908. évi augusztus hó 7-én.

MINDEN HOLGYNEK SZÜKSÉGES ARCBORE MEGVÉDÉSÉRE A FÖLDES-FÉLE MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban el-
terjedt készítmény nem csinos kenőcs, hanem a bőr által azonnal fel-
szívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú
ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeptilet
májfoltot, bőrrákát (mitesszer) és minden arcztisztatlanságot. Massaza-
hoz használva eltünttet redőket, himlőhelyet stb.

Csakis ezen készítmények valódiak, a melyek czimeres védjegyekkel vannak lezárva

Xamisítványoktól tessenek óvakodni!

Egy tévely ára 1 korona. 1569

Margit szappan 70 fillér. Margit powder 1 kor. 30 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és droguerlában.

Apátalván: Tar Imre, Battyány: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Fe-
rencz, Boros-Sebesen: Zangor Gyula, Berzován: Székely Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi
Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csémón: Berkes Ármán, Elekén: Ifj. Pekker István,
Fülsékon: Boros Károly, Slogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István,
Győrkon: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevevényen: Schögl Pál, Kun-
ágótan: Fejes Lajos, Kurticon: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi
Ferencz, Mező-Kovácskúrtán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmá-
gyon: Hanzócs Adám, Nagy-Zerindén: Vály Géza, Ó-Pécskán: Kocszin János, Pankótan:
Pöseritz Gusztáv, Pityarozon: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Si-
mandon: Csiky Lukács, Sobersinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hanzler Sándor,
Tauczon: Kuntz János, és Uj-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszerárakban.